

leto XVII, številka 4, april 2009

Foto: M. Ž.

Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Občni zbor DMSBZT Gorenjske

UVODNIK

Kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije na pot

PREDSTAVLJAMO VAM

Svečana otvoritev Visoke šole za zdravstvo Novo mesto

ETIKA

Je obvezno nositi priponko z imenom in priimkom?

GLASILO

Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Zanesljive. Zračne. Udobne. Hlačne predloge MoliCare Comfort.

**Air
Active**

Izjemna zračnost – mehek in udoben material v predelu bokov.

Prožnost na vsakem koraku – udobnost pri premikanju.

Zaobljena oblika krila – večja udobnost in enostavna uporaba.

Troslojno vpijajoče jedro – zadržuje mokroto in neprijetne vonjave znotraj hlačne predloge.

Vrhunska zaščita – izjemna zračnost. Za vsak trenutek nege!

Vse prednosti MoliCare Comfort hlačne predloge boste občutili že ob prvem dotiku.

Kombinacija moči upijanja in udobnosti, kar omogočajo hlačne predloge za inkontinenco MoliCare Comfort, ponuja celovito rešitev za največjo zaščito, tako v vsakodnevnem življenju, kakor tudi v bolniški negi. Mehek, izjemno zračen, netkan tekstil v predelu bokov vzdržuje zdravo kožo in zmanjšuje možnost draženja.

Udobne in enostavne za uporabo – hlačne predloge
MoliCare Comfort so nepogrešljiv izbor pri inkontinenci!

HARTMANN

pomaga zdraviti.

Vsebina

• UVODNIK	4
Kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije na pot	
• DELO ZBORNICE - ZVEZE	6
Dogodki na Zbornici – Zvezi v marcu 2009	
Obvestilo imetnikom licenc za samostojno delo v zdravstveni in babiški negi	9
7. kongres zdravstvene in babiške nege z mednarodno udeležbo	10
• PREDSTAVLJAMO VAM	11
Svečana otvoritev Visoke šole za zdravstvo Novo mesto	
15. februar – Dan operacijskih medicinskih sester Evrope	12
Priložnosti slovenskega zdravstva pri črpanju sredstev evropske kohezijske politike	12
Aktivnosti v Državnem svetu	13
• ETIKA	14
Je obvezno nositi priponko z imenom in priimkom?	
• PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA	15
Vtisi s strokovnega srečanja z naslovom "Psihološki moment bolečine"	
Je refleksnoconska masaža uspešna?	16
• IZOBRAŽEVANJE	23
Nova pravila za objavlanje napovedi in programov izobraževanj v Utripu	27
• IZ DRUŠTEV	17
Zdravstvena zakonodaja v luči zdravstvene nege DMSBZT Maribor	
Etične in moralne dimenzije v zdravstveni in babiški negi DMSBZT Maribor	19
Seminar »Ženske – ženskam« in volilni občni zbor DMSBZT Gorenjske	21
Etika v praksi zdravstvene in babiške nege DMSBZT Ptuj – Ormož	29
Hospic v dolenskem DMSBZT	30
DMSBZT Ljubljana vabi na poslušanje planetarnega gonga	30
Estetska kirurgija in kožni rak	31
Strokovno srečanje in druženje upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana	32
Srečanje Podružnice Kamnik – Litija v Domu Tisje	33
Vabilo na 53. tradicionalni pohod Pot ob žici	34
Vabilo na strokovno srečanje Sekcije upokojenih MS DMSBZT Ljubljana	34
Pohod DMSBZT Ljubljana na sv. Ano	35
Vabilo na likovno razstavo DMSBZT Ljubljana ob Mednarodnem dnevu medicinskih sester	35
Tečaj nemščine za delavce v zdravstveni negi – strokovni jezik	36
Gibalno športno dopoldne v Idriji	37
• OBVESTILA	38
Vokalna skupina CVET vabi na koncert	
Svet potrebuje babice – zdaj bolj kot kadarkoli – Tradicionalni pohod na Šmarno goro	38
• ZANIMIVO	39
Ajurveda, indijska tradicionalna medicina	
Zdravniki brez meja (MSF) Avstrija in Sekcija za tropsko medicino v Ljubljani (STPM)	40
• NAGRADNI NATEČAJ	42
Najpesem po izbiri bralk in bralcev	
• NASMEJMO SE	44

Utrip - strokovno informativni bilten Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. GLAVNA UREDNICA: Darinka Klemenc ODGOVORNA UREDNICA: Biserka Marolt Meden UREDNIŠKI ODBOR: Irena Kešič Ramšak, Tatjana Nendl, Ksenija Pirš, Veronika Pretnar Kunstek, Barbara Žargaj ter Darinka Klemenc in Monika Ažman po položaju. LEKTORICA: Mojca Hudolin PREVAJALEC: Primož Trobevšek NAKLADA: 16.500 izvodov NASLOV UREDNIŠTVA: UTRIP, Vidovdanska 9, Ljubljana, T./F. 01/ 2316-055, TRR ZDMSZTS pri NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, številka: 02031-0016512314 OGLASI: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. T./F. 01/ 2316-055 PRIPRAVA ZA TISK: STARLING, d.o.o., Opekarska cesta 38, Vrhnika, T. 01/ 7557-850, F. 01/ 7557-855, e-mail: starling@starling.si TISK: Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana, T./F. 01/ 2301-542, e-mail: tisk.povse@siol.net SPLETNA STRAN ZBORNICE-ZVEZE: www.zbornica-zveza.si Utrip (Online) ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA: utrip@zbornica-zveza.si; SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI POŠILJAJTE NA: narocnina.racun@zbornica-zveza.si ISSN 1581-3738

Kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije na pot

Suzana Majcen Dvoršak

Če kaj, sem vedno zagovarjala idejo, da je treba za napredovanje in razvoj stroke tudi širši strokovni in splošni javnosti povedati in pokazati, kaj in kako dobro znamo delati medicinske sestre. Eden velikih dogodkov za izmenjavo strokovnih mnenj, učenje, utrjevanje, osvežitev že znanega, sledenje novim strokovnim trendom je tudi kongres zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Pri svojem delu imam priložnost videti in slišati marsikaj; veliko sem se naučila iz pogovorov s kolegicami in kolegi, tudi s pacienti, ki jih dnevno srečujem pri svojem delu. Zaposleni na različnih delovnih mestih in v različnih institucijah se trudijo delati kakovostno, učinkovito in varno; spreminjajo pristope, razvijajo protokole, uvajajo klinične poti, standarde, presojujejo, izboljšujejo, nadgrajujejo, raziskujejo. Še mnogim bi njihova dognanja in spremembe, ki so jih uvedli, pomagali do kakovostnejšega dela, a informacija ne pride do njih, ker se medicinske sestre še vedno bojimo nekaj napisati ali javno nastopati. Naše delo je usmerjeno predvsem v paciente, a vendar je, v njihovo dobro, treba razvijati tudi stroko, jo znati obelodaniti, znanje in izkušnje pa podeliti z drugimi.

Tudi sama vedno več pišem, predavam, nastopam. In v zadnjih letih sem imela oz. imam priložnost sodelovati pri organizaciji dveh kongresov – v lanskem letu pri 17. svetovnem kongresu enterostomalnih terapevtov WCET in letos pri 7. kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije. Lahko bi se reklo, da imam vpogled v dogajanje od blizu. Spremljam lahko, kaj je dobro, kaj teče brez težav in kje se zatika. Ob tem imam možnost primerjati dva strokovna dogodka na najvišji ravni, hkrati zelo podobna in zelo različna, pri obeh pa je pričakovana najvišja kakovost v stroki in organizaciji. Primerjam lahko tudi zaznavanja in pričakovanja aktivnih udeležencev ter organizatorja samega.

Če so bile zahteve pri organizaciji svetovnega kongresa jasno opredeljene v navodilih Svetovnega združenja (WCET), je veliko oviro predstavljal jezik. Angleščina kot uradni jezik je bila izziv za vse nas, ki smo se trudili z organizacijo – tudi zame kot predsednico strokovnega odbora; komunicirati z ljudmi po svetu, ki tuj jezik bolj ali manj obvladajo, ni enostavno. To je bil velik izziv tudi za domače udeležence, ki smo morali svoje prispevke pripraviti in predstaviti v angleščini. V silni želji, da bi svetovni kongres čim bolj približali domači javnosti, smo najprej ponudili možnost predavanja v slovenščini, a na koncu doživeli trden pristanek na realnih tleh – iz svetovnega združenja so zahtevali predavanja v angleščini ali prevajanje. Pri prevajanju so problemi znani; strošek je ena najvišjih postavk, zato se mu organizator skuša izogniti. **Danes je torej znanje vsaj enega tujega jezika, običajno angleščine, nujno tudi v zdravstveni negi.**

Pri domačem kongresu težav z jezikom ni. So pa pričakovanja strokovne javnosti glede kakovosti prispevkov velika. Pri organizaciji domačega kongresa včasih lahko še malo »improviziramo«, ker ni tako natančnih navodil, smo pa zato jasno opredelili, kaj od prispevkov pričakujemo tako v smislu zgradbe povzetka kot strokovne vsebine.

Zataknilo se je že pri pisanju povzetkov – priznati moram, tudi meni; kaj je povzetek in kaj izvleček? Naučila sem se, da to ni eno in isto. Čeprav je moja naloga pri organizaciji kongresa bolj povezovalna, sem ob tem morala večino povzetkov tudi prebrati. Pri tistih, ki so sledili navodilom, sem lahko, tudi kot nepoznavalka ožjega strokovnega področja, razbrala namen in vsebino prispevka. Enako pričakujemo tudi pri člankih. Članki bodo pregledani s strani recenzentov. Če so bili povzetki prebrani in ocenjeni s strani več bralk in bralcev in nekateri, na osnovi skupne odločitve, premeščeni v drugo tematsko skupino in/ali drugačno obliko predstavitve, bodo recenzenti prebrane članke, po svoji presoji, ocenili za strokovne ali znanstvene, lahko pa tudi zavrnili njihovo objavo, če ne bodo dosegali pričakovanih standardov. Pri pripravi članka ali posterja je torej priporočljivo upoštevati navodila. Edini namen tega »sitnarjenja« je dvig kakovosti.

Sprotno spremljanje informacij (prek Utripa, spletnih strani), upoštevanje navodil in rokov ter odzivnost so ključni tako za organizatorja kot udeležence. Pred kratkim je kolega razpravo o komunikaciji prek elektronske pošte zaključil z ugotovitvijo, da s prijavo in prevzemom naloge prevzameš tudi določene obveznosti. Najmanj, kar pričakujemo, je oddaja povzetka in prijava po spletu, sprotno spremljanje dogajanja, preverjanje elektronske pošte, na katero je, tudi po bontonu, treba odgovoriti vsaj s potrditvijo prejema. S prijavo prispevka za kongres smo se torej odločili za nalogo in prevzeli odgovornost spoštovanja navodil organizatorja, tudi če se nam kdaj navodila zdijo nesmiselna ali odveč – z druge strani je zadeva videti popolnoma drugače.

Trenutno je na kongres prijavljenih skoraj 150 prispevkov. Zamislimo si, koliko je dela, če je treba samo četrtino avtorjev dodatno opozarjati na roke, pravila, navodila. Trudimo se, da vse pomembne informacije objavljamo sproti. Nujna obvestila, predvsem aktivnim udeležencem, pošiljamo na naslove elektronske pošte. **Zato berite, prosimo, informacije na spletni strani, hvaležni bomo, če boste upoštevali predpisane termine in navodila, prebrali elektronsko pošto, in če gre za osebni dopis, nanjo tudi odgovorili.** Prijava udeležbe prek spletne strani (on-line) se marsikomu zdi težavna, je pa realnost današnjega dne. Če so mi bile težave razumljive pri organizaciji svetovnega kongresa, ko smo morali prijavo izpeljati v tujem jeziku in dodatno izpolniti še obrazec za pridobitev mednarodnih kreditnih točk (ICN), se je za prijavo na domači kongres treba le organizirati, si vzeti nekaj časa in natančno slediti navodilom – preizkušeno. Vnos podatkov in povzetkov neposredno v program sistema prepreči napake in olajša obdelavo. Nekateri podatki so za registracijo nujni, pri drugih, npr. rezervacija hotela ali plačilo kotizacije, je ponujena možnost izbire. Registracija ni obvezujoča, potrjena je pozneje, s plačilom kotizacije. Pogosto postopki za pridobitev sredstev trajajo kar nekaj časa, zato začnimo o tem razmišljati dovolj zgodaj. **Registracija in plačilo kotizacije do določenega roka, pred objavo v končnem programu in zborniku, je obvezna za aktivne udeležence – drugače ne gre; tako je po vsem svetu in na vseh kongresih.**

Na letošnji kongres se je, v primerjavi s tistim izpred dveh let, prijavilo za polovico več udeležencev, na kar smo lahko ponosni. Udeležba na kongresu je izbira posameznika in odraz njegove motivacije – biti aktiven, pridobiti nova znanja in jih podeliti z najboljšimi.

Z udeležbo pridobimo tudi licenčne točke, aktivna udeležba šteje kot referenca, ki zagotavlja kredibilnost na strokovnem področju. Če se kot aktivni udeleženci prijavimo na kak kongres zunaj domačih meja, nam je povsem jasno, da bomo plačali kotizacijo, pa tudi to, da našo predstavitev lahko spremenimo iz ustne v poster in obratno, da smo lahko na vrsti zadnji dan, zadnjo uro in še veliko podobnega. Prav nič drugače ne more biti na domačem kongresu, kar smo že skorajda osvojili.

Nalogo napisati uvodnik o organizaciji kongresa sem dobila skupaj z navodilom, da predstavim vprašanja, dileme in težave, s katerimi se pri ustvarjanju kongresa srečujem/o; želela sem narediti koristen, spodbuden prispevek. Moj namen je bil pojasniti nekatera področja organizacije kongresa, kjer se najpogosteje pojavijo vprašanja in težave, in vam zaželeli, da jih skupaj čim bolje premagamo, saj le z združenimi močmi lahko naredimo odličen kongres – tega in vse naslednje.

Zato berite, prosimo, informacije na spletni strani, hvaležni bomo, če boste upoštevali predpisane termine in navodila, prebrali elektronsko pošto, in če gre za osebni dopis, nanjo tudi odgovorili.

Registracija in plačilo kotizacije do določenega roka, pred objavo v končnem programu in zborniku, je obvezna za aktivne udeležence – drugače ne gre; tako je po vsem svetu in na vseh kongresih.

Dogodki na Zbornici – Zvezi v marcu 2009

Monika Ažman

Dnevi so se počasi začeli daljšati in pojavil se je nov zaskrbljujoč termin »šotoriščarji«, ki ga večina od nas na srečo spremlja le prek medijev: še do včeraj (prezaposleni v nekdanji obljubljeni deželi so danes brezposelni na višku storilnostne moči. Pri sosedih se je odvijalo sojenje enemu najbolj zakrknjenih zločincev sodobnega časa Jozefu Fritzlu; spraševali smo se vse mogoče ter iskali vzroke za okrutna dejanja. Na prijazen konec tedna smo na srečo doživeli tudi še en pravi slovenski praznik pod Poncami. Tudi v mesecu marcu nismo prejeli odločbe o podaljšanju javnih pooblastil. Mesec, tako in drugače namenjen ženskam, pa smo na Zbornici – Zvezi zapolnili s številnimi dogodki.

2. marec

Finančni načrt Zbornice – Zveze za leto 2009 je bilo treba natančno uskladiti z načrtom dela, ki ga je sprejel Upravni odbor. Delo smo morali zaključiti do seje nadzornega odbora in priprave gradiva za 21. redno volilno skupščino.

3. marec

Sestanka na Ministrstvu za zdravje so se na povabilo državnega sekretarja Ivana Eržena udeležili: predsednica, izvršna direktorica in svetovalec za področje javnih pooblastil Tomaž Glažar. V pogajanjih je bilo zaznati razumevanje s strani Ministrstva za zdravje, da se v pogodbo za izvajanje javnih pooblastil za področje zdravstvene in babiške nege za leto 2009 vključijo in priznajo realni stroški, vezani na posamezen upravni postopek.

3. marec

Sestal se je Odbor regijskih strokovnih društev in obravnaval naslednji dnevni red:

1. potrditev zapisnika 1. seje ORSD,
2. poročilo s sej UO Zbornice – Zveze,
3. predstavitev in potrditev Pravilnika o delu odbora regijskih strokovnih društev (ORSK) Zbornice – Zveze,
4. podaljšanje odločbe javnega pooblastila Zbornici – Zvezi,
5. priprave na 21. redno volilno skupščino Zbornice – Zveze,
6. program dela Zbornice – Zveze za leto 2009,
7. novosti v regijskih strokovnih društvih,
8. razno, predlogi in pobude.

4. marec

Svečano odprtje Visoke šole za zdravstvo v Novem mestu. Predsednica Darinka Klemenc in izvršna direktorica Monika Ažman sta se odzvali povabilu dekana šole prof. dr. Boža Kralja in direktorja Visokošolskega središča Novo Mesto prof. dr. Marjana Blažiča. Predsednica Zbornice – Zveze je v pozdravnem nagovoru poudarila pomen kakovostnega izobraževanja, nakazala pa tudi na problematiko ustanavljanja novih visokih šol za področje zdravstvene nege v Sloveniji, tako glede projekcij vpisa kot zaposlovanja; ob tem je opozorila tudi na problematiko izvajanja EU direktive 2005/36, zlasti v luči klinične prakse. Poudarila je iskanje priložnosti zaposlovanja na regionalni ravni, na Dolenjskem npr. v dejavnostih, ki jih ponujajo naravne možnosti (termalno področje), demografska slika in drugo. V luči nove zakonodaje velja med drugim nameniti pozornost vlogi medicinske sestre na primarni ravni.

5. marec

Sestanek vodstva strokovne sekcije medicinskih sester in bobic, vodstva Zbornice – Zveze in podsekretarke z Ministrstva za zdravje mag. Zdenke Tičar z namenom oblikovanja strokovnih stališč in poklicnih kompetenc za babice (V. stopnja izobrazbe), ki so zaposlene v porodnem bloku. Ministrstvo za zdravje bo v skladu z zakonskimi osnovami za vse babice, zaposlene v porodnem bloku, izdalo ustrezne odločbe. Strokovna sekcija medicinskih sester in bobic bo v skladu z dogovorom tega sestanka pripravila strokovne utemeljitve in jih do 20. 3. 2009 posredovala na Ministrstvo za zdravje.

5. marec

Nacionalna poklicna kvalifikacija zobozdravstveni asistent/asistentka.

Na pobudo vodstva strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu je bil sklican sestanek, na katerem so poleg vodstva Zbornice – Zveze sodelovali: Marija Miklič, Milena Gliha (predstavnici strokovne sekcije), predsednica Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije Jelka Mlakar, glavna medicinska sestra UKC Ljubljana Erna Kos Grabnar ter mag. Zdenka Tičar z Ministrstva za zdravje. Sestanek je bil namenjen pospeševanju aktivnosti za začetek postopkov izvajanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij z omenjenega področja v UKC Ljubljana. Na sestanku je bilo dogovorjeno, da bo pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije pogoj za opravljanje dela na delovnih mestih zobozdravstveni asistent/asistentka, razen za tiste, ki jim do upokojitve manjka pet let delovne dobe. V prihodnjih tednih se bodo aktivnosti nadaljevale.

6. marec

V UKC Ljubljana so svečano podelili prve certifikate Nacionalne poklicne kvalifikacije za naziv ortopedski tehnolog/tehnologinja. V imenu Zbornice - Zveze je vsem prejemnikom čestital Miha Okrožnik, član upravnega odbora.

6. marec

Izobraževalni dan za funkcionarje Zbornice - Zveze. Vodstvo je za vse funkcionarje Zbornice - Zveze organiziralo prvi izobraževalni dan z vsebinami, ki jih potrebujejo pri vodenju strokovne sekcije, strokovnega društva, komisije ali delovne skupine.

Vsebine izobraževanja:

- celostna podoba Zbornice - Zveze (Darinka Klemenc),
- organiziranost in organizacijska kultura Zbornice - Zveze (Peter Požun),
- finančno poslovanje - priporočila za dobro prakso (Miran Pikovnik, Unija d.d.),
- pisarniško poslovanje Zbornice - Zveze (Monika Ažman),
- upravljanje organizacije (Tomaž Glažar),
- stiki z javnostmi (Biserka Marolt Meden).

Izobraževalnega dne se je udeležila dobra polovica vabljenih. V kratki anketi smo zbrali njihove vtise.

Potrebo po tovrstnem izobraževanju so izrazili vsi, ki so izpolnili anketo. Skoraj tretjina jih je bila prijetno presenečena, ko so prejeli povabilo na izobraževalno srečanje. Primernost programa za potrebe dela in sodelovanja v strokovnem združenju so vsi navzoči ocenili zelo pozitivno. Pričakovanja udeležencev so bila izpolnjena v 90 odstotkih. Pisarniško poslovanje, pravno svetovanje, postopki pri organizaciji strokovnih srečanj so znanja, ki si jih naši funkcionarji še želijo pridobivati tudi v prihodnje. Drugi izobraževalni dan bo predvidoma organiziran v jesenskih mesecih.

10. marec

Sestala se je Komisija za licenčno vrednotenje strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj v zdravstveni in babiški negi.

10. marec

Sestale so se članice Nadzornega odbora Zbornice - Zveze v sestavi: Saša Kotar, Ljubica Šavnik, Stanka Košir in Nada Butinar. Skupaj z izvršno direktorico in strokovnimi sodelavci računovodske hiše Unija so pregledali finančno poslovanje Zbornice - Zveze za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2008 ter finančni načrt za leto 2009. Poročilo nadzornega odbora je sestavni del skupščinskega gradiva.

10. marec

V medije smo posredovali izjavo za javnost: »Zbornica - Zveza o podaljšanju Dogovora o spremembah in dopolnitvah Dogovora o določitvi plačnega razreda delovnih mest v skupini E3 za srednje medicinske sestre v intenzivni terapiji I, II in III.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornica - Zveza) skrbno spremlja dogajanje v zvezi s še ne podpisanim predlogom k sprejetju **Dogovora o spremembah in dopolnitvah Dogovora o določitvi plačnega razreda delovnih mest v skupini E3 za srednje medicinske sestre v intenzivni terapiji I, II in III.** Izjavo o tem lahko članstvo prebere tudi v uvodniku zadnje številke glasila Utrip. Članice in člani regijskih strokovnih društev oz. Zbornice - Zveze in drugo zainteresirano javnost obveščamo, da smo aktivno sodelovali pri spodbujanju podpisa omenjenega dokumenta. Tako smo na zahtevo Ministrstva za zdravje (MZ), tudi po poprejšnjem posvetu s pravno službo, nemudoma posredovali popravljen predlog za podaljšanje podpisa sporazuma; z naše strani je bilo predlagano, da se delo v intenzivni terapiji ovrednoti z uporabo instituta povečanega obsega dela najdlje do 2010 in ne 2009, kot je bilo podano v besedilu. Pri diktaciji, da se MZ zaveže k nemudni izdelavi kadrovskih normativov v zdravstvu, je bilo s strani Zbornice - Zveze predlagano, da se beseda zdravstvo nadomesti z besedo zdravstvena nega, saj je to področje, na katerega se nanaša dogovor. Upamo in želimo, da se dogovor čim prej podpiše.«

10. marec

Peter Požun, podpredsednik, se je v imenu vodstva Zbornice - Zveze udeležil strokovnega srečanja z naslovom Zakon o duševnem zdravju, Zakon o pacientovih pravicah in mesto zdravstvene nege, ki ga je organizirala Strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji v sodelovanju s Psihiatrično kliniko Ljubljana.

11. marec

Sestala se je kandidacijska komisija 21. redne volilne skupščine v sestavi: Andreja Mihelič Zajec, Beisa Žabkar, Tatjana Nendl, Ana Marija Mlakar in Miha Okrožnik. Pregledala je v roku prejeti vlogi na razpis za mesto podpredsednice/podpredsednika Zbornice - Zveze, ki je bil objavljen v februarški številki Utripa. Kandidaturi za podpredsednico/podpredsednika sta oddala dr. Danica Železnik in Peter Požun.

11. marec

Na povabilo Ministrstva za zdravje so se Darinka Klemenc, Saša Kadivec in Irena Buček Hajdarevič udeležile delovnega obiska v Splošni bolnišnici v Izoli. Poleg predstavnic Zbornice - Zveze in Ministrstva za zdravje se je obiska udeležilo tudi vodstvo Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije.

12. marec

Z delom je nadaljevala delovna skupina za terminologijo v zdravstveni in babiški negi.

12. marec

Člani Upravnega odbora Zbornice - Zveze so se sestali na 16. redni seji upravnega odbora in obravnavali naslednji dnevni red.

1. Pregled in sprejem zapisnika 15. seje UO z dne 25. 2. 2009
2. Priprave na 21. redno volilno skupščino z naslednjim dnevnim redom:
  1. uvodne besede,

2. sprejem poslovnika o delu 21. redne volilne skupščine,
3. izvolitev organov 21. redne volilne skupščine Zbornice – Zveze,
4. poročilo verifikacijske komisije,
5. sprejem poročila o delu Zbornice – Zveze v letu 2008,
6. sprejem poročila o finančnem poslovanju Zbornice – Zveze v letu 2008 in poročila nadzornega odbora Zbornice – Zveze,
7. sprejem načrta dela Zbornice – Zveze v letu 2009,
8. sprejem finančnega načrta Zbornice – Zveze za leto 2009,
9. volitve in imenovanja za mandatno obdobje 2009 – 2013:
  - a) predlog članov Statutarne komisije,
  - b) predlog članov Častnega razsodišča I. stopnje,
  - c) predlog članov Častno razsodišče II. stopnje,
  - d) predlog članov Nadzornega odbora,
10. sprejem dopolnitev in čistopisa pravilnika o licenčnem vrednotenju strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj v dejavnosti zdravstvene in babiške nege,
11. sprejem pravilnika o vodenju registra zasebnih zdravstvenih delavcev v zdravstveni in babiški negi,
12. ustanovitve strokovnih sekcij na področju ORL,
13. ustanovitev strokovne sekcije na področju ortopedije/travmatologije,
14. pobude.

3. Obravnava in sprejem pravnega akta:

Poslovník o delu Odbora regijskih strokovnih društev

4. Imenovanja

Imenovanje Komisije za priznanja

5. Pobude

Pobuda VŠZN Jesenice: Uporaba imena Angele Boškin pri preimenovanju Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice v Fakulteto za zdravstvene vede Angele Boškin (vabljeni Irena Keršič Ramšak)

6. Razno

16. marec

Ministrstvo za zdravje je organiziralo posvet Zelena knjiga za zdravstvene kadre. Na posvet sta bila vabljeni Slovensko zdravniško društvo in Zbornica – Zveza. Poleg vodstva Zbornice – Zveze so na posvetu sodelovali še: Martina Horvat, mag. Ljiljana Leskovic, Milojka Ertl in Ljubica Šavnik. K že posredovanim predlogom in pripombam so navzoči na posvetu predlagali še nekatere dopolnitve. Predstavniki Slovenskega zdravniškega društva se posveta niso udeležili.

17. marec

Sestala se je delovna skupina za prenovu knjižice »Moje pravičništvo«.

20. marec

Predsednica Darinka Klemenc je v imenu Zbornice – Zveze pozdravila navzoče na strokovnem srečanju, ki se je odvijalo na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani. Dan Stane Kavalič, »Znanje – pot k odlični zdravstveni negi«, je bil posvečen spominu utemeljiteljice sodobne zdravstvene nege na Slovenskem.

20. marec

Delovni sestanek s predsednico strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdravilški dejavnosti Jelko Voda in kolegicami, ki so zaposlene na Inštitutu RS za rehabilitacijo. Sekcija bo po enoletnem premoru znova organizirala strokovno srečanje. Pripravili so smeje načrte za delo v letu 2009.

23. marec

Strokovnjak za informacijski sistem je zaposlenim na Zbornici – Zvezi predstavil posodobljen program za vnos licenčnih točk imetnikov licence. »E-poslovanje« za posredovanje seznamov udeležencev strokovnih srečanj bomo začeli uvajati z mesecem aprilom.

24. marec

Sestala se je komisija za licenčno vrednotenje strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj v zdravstveni in babiški negi.

Realizacija pomembnejših sklepov vodstva Zbornice – Zveze v obdobju januar–marec 2009.

- Člani Upravnega odbora so določili datum 21. redne volilne skupščine Zbornice – Zveze.
- Sprejeto in posredovano je bilo pozitivno mnenje na program NPK ortopedski tehnolog/tehnologinja predlagatelja UKC Ljubljana.
- Upravni odbor je sprejel finančno poročilo za leto 2008 ter program dela in finančni načrt za leto 2009 in omenjeno predlagal v sprejem skupščini Zbornice – Zveze.
- V letu 2009 bodo stekle dejavnosti za preimenovanje imena strokovno-znanstvenega časopisa Obzornik zdravstvene nege v Obzornik zdravstvene in babiške nege.
- V letu 2009 bo dokončno urejen e-arhiv strokovno-znanstvenega časopisa Obzornik zdravstvene nege.
- Moto ob 12. maju – mednarodnem dnevu medicinskih sester v letu 2009 se glasi: »Medicinske sestre zagotavljamo kakovost in uvajamo novosti.«
- Anita Prelec bo zastopala Zbornico – Zvezo na področju mednarodnega sodelovanja pri skupnih projektih z Ministrstvom za zdravje.
- V veljavo je stopil nov Pravilnik o delovanju regijskih strokovnih društev.
- Imenovane so bile članice Komisije za priznanja za mandatno obdobje 2009–2013 v sestavi: Milena Frankič, Suzana Majcen Dvoršak, Irena Buček Hajdarević, Gordana Njenjić in Beisa Žabkar.
- V letu 2009 bo Komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje delala po dodatnih merilih za delo. Sredstva bodo podeljena proslcem za plačilo kotizacij, za podiplomski študij, za dodiplomski študij – diploma in dodiplomski študij 3. letnik (merila za prehode).
- Upravni odbor je sprejel predlog za oživitve pobude za ohranitev stare babiške šole.
- Vsem imenovanim želimo dobro in uspešno delo. Tistim, ki so z delom zaključili, se za njihov prispevek zahvaljujemo.

Zdi se, da s prihodom pomladi počasi prihaja tudi pomladanska utrujenost. Verjamem, da mnogi premoremo polno pravih nasvetov, ki jih prijazno darjamo tako pacientom kot domačim in prijateljem. Sprostitev v naravi bo okrepila duha in telo. Tako bomo s še več energije lahko izvedli novo redno volilno skupščino. Podrobno poročilo v sliki in besedi pa že v naslednji številki Utripa.

**Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije**

Obvestilo imetnikom licenc za samostojno delo v zdravstveni in babiški negi

Spoštovani,

skladno z določbami Pravilnika o licenčnem vrednotenju strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj v dejavnosti zdravstvene in babiške nege obveščamo vse imetnike licence, ki so v letu 2008:

1. bili **aktivni udeleženci** strokovnega izpopolnjevanja,
2. objavili strokovni prispevek ali poljudni članek v informativnem biltenu,
3. bili člani programsko strokovnega in/ali organizacijskega odbora (če tega ni storil organizator),
4. bili recenzenti,
5. se udeležili strokovnega ali splošnega izpopolnjevanja, ki ga je organiziral nepooblaščen organizator (niso bile določene licenčne točke),

da lahko vložijo vloge za priznanje licenčnih točk do 25. maja 2009.

Podatki o dodeljenih licenčnih točkah pri pooblaščenih organizatorjih so objavljeni na spletni strani Zbornice – Zveze.

Vloge za priznanje je treba **poslati na standardiziranem obrazcu** (za vsako točko je drug obrazec vloge), ki je dosegljiv na spletni strani Zbornice – Zveze: www.zbornica-zveza.si na zavihku Register/Licenca, na podstrani Licenca.

Za aktivno udeležbo (točka 1 in točka 3) je treba vlogi priložiti potrdilo o aktivni udeležbi oziroma potrdilo o članstvu v odboru.

Za strokovna dela, navedena v točki 2, je treba k vlogi priložiti fotokopijo prispevka oziroma članka, prvo naslovno stran publikacije, v kateri je bilo delo objavljeno, in notranjo stran (kolofon s CIP zapisom), v kolikor ima publikacija CIP zapis in kazalo. Iz fotokopije morajo biti razvidni avtorstvo, uredništvo in drugi podatki, na osnovi katerih komisija določi število licenčnih točk.

Za druge oblike strokovnega izpopolnjevanja/izobraževanja je potrebno vlogi priložiti dokazila (program izobraževanja, potrdilo o udeležbi).

Vlog za priznanje licenčnih točk za leto 2008, ki bodo prispele po datumu (25. maju 2009), ne bo mogoče upoštevati.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

7. kongres zdravstvene in babiške nege z mednarodno udeležbo

»Medicinske sestre in babice – znanje je naša moč«

11. do 13. maj 2009, Grand hotel Union, Ljubljana

Preliminarni program 7. kongresa zdravstvene in babiške nege 2009

PONEDELJEK 11. 5. 2009	TOREK 12. 5. 2009	SREDA 13. 5. 2009
7.30 – 9.15. REGISTRACIJA 9.30 do 10.00 Odprtje kongresa	9.00 – 9.30 Izobraževanje za poklice v zdravstveni negi	9.00 – 9.30 Prevajanje znanstvenega znanja v praktično delo
10.00 – 10.30 Pomen znanja za razvoj stroke zdravstvene nege, pogled z vidika ICN	9.30 – 10.00 Klinične specializacije v zdravstveni negi	9.30 – 10.00 Raziskovalni skupini Slo in Hrv: Predstavitev mednarodnega raziskovalnega projekta: ne/nasilje v zdravstveni negi
10.30 – 11.00 Zdravstvena nega v Sloveniji – kam in kako?	10.00 – 10.30 Predstavitev podlag za specializacije v zdravstveni negi v Sloveniji	10.00 – 10.30 Kaj delajo medicinske sestre pri bolnikih v zadnjih dneh življenja?
11.00 – 11.30 Babištvo na razpotju - moč ali empatija?	10.30 – 11.00 Izobraževanje po šoli	10.30 – 11.00 Vplivni dejavniki za razvoj zdravstvene nege kot znanstvene discipline
11.30 – 12.00 odmor	11.00 – 11.30 odmor	11.00 – 11.30 odmor
12.00 – 14.00 PROGRAM PO SEKCIJAH D1 - Izobraževanje za zdravstveno in babiško nego D2 - Primarno zdravstveno varstvo D3 - Izboljšanje kakovosti v zdravstveni negi D4 - Pacient; partner v zdravstveni negi	11.30 – 13.50 PROGRAM PO SEKCIJAH D1 - Babiška nega in starševstvo D2 - Izobraževanje medicinskih sester D3 - Skrb za starostnika in umirajočega D4 - Primeri dobre prakse	11.30 – 13.50 PROGRAM PO SEKCIJAH D1 - Pacient; partner v zdravstveni in babiški negi D2 - Sodelovanje in timsko delo D3 - Strokovni tim
14.00 – 15.30 kosilo	13.50 – 15.30 kosilo	13.50 – 15.30 kosilo
	14.30 – 15.30 PREDSTAVITEV POSTERJEV	
15.30 -17.30 PROGRAM PO SEKCIJAH D1 - Izobraževanje in raziskovanje D2 - Zdrav in bolan otrok in mladostnik D3 - Menadžment in vodenje v zdravstveni negi D4 - Timsko delo-menedžment	15.30 – 17.30 PROGRAM PO SEKCIJAH D1 - Poklicne kompetence in odgovornost D2 - Raziskovanje v zdravstveni negi D3 - Zdravstvena nega z različnih zornih kotov D4 - Primeri dobre prakse	15.30 – 16.30 PROGRAM PO SEKCIJAH D1 - Karierni razvoj medicinskih sester D2 - Menedžment v zdravstveni negi D3 - Mešane teme
	19.00 – 20.30 SLAVNOSTNA AKADEMIJA	16.30 – 17.00 ZAKLJUČEK

Svečana otvoritev Visoke šole za zdravstvo Novo mesto

mag. Ljuba Popovič, mag. Ana Podhostnik, Kristina Huč

Dolenjska regija je tudi uradno dobila Visoko šolo za zdravstvo, ki sta jo na svečani otvoritvi v veliki dvorani novomeške Visoke šole za upravljanje in poslovanje dne 4. 3. 2009 odprla minister za zdravje gospod Borut Miklavčič in dekan Visoke šole za zdravstvo Novo mesto prof. dr. Božo Kralj.

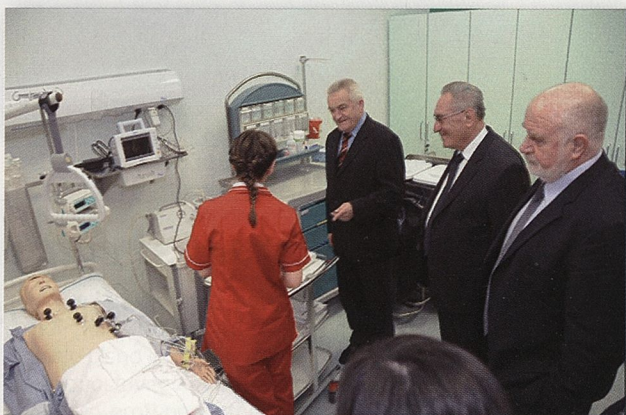
Skupina rednih študentov Visoke šole za zdravstvo Novo mesto

Prodekanja za študijske zadeve mag. Vera Smodej, prof. dr. Marjan Blažič, dekan prof. dr. Božo Kralj in minister za zdravje gospod Borut Miklavčič

Predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveze, gospa Darinka Klemenc, nagovarja povabljene goste

Ugledni gostje so si ogledali kabinete za zdravstveno nego

Čeprav je bil program akreditiran že leta 2007 in smo jeseni v študijskem letu 2008/2009 sprejeli 70 rednih in 90 izrednih študentov, smo uradno odprli šolo šele sedaj. S tem smo pridobili čas in tudi prve izkušnje v pedagoškem procesu, o katerih smo izmenjali mnenja in smo jih povabljenim lahko predstavili na otvoritvi.

Zbrano občinstvo je najprej nagovoril dekan Visoke šole za zdravstvo Novo mesto prof. dr. Božo Kralj, ki je med drugim omenil dobro sodelovanje z učnimi bazami, in sicer s splošnimi bolnišnicama v Novem mestu in Brežicah, v zdravstvenih domovih in domovih starejših občanov Dolenjske regije ter Bele krajine. Kot je povedal v nadaljevanju, gre za zahteven, triletni študijski program, ki vsebuje 5400 ur oziroma 1800 ur na leto, vsaj polovico tega pa predstavlja klinična praksa – praktični pouk ob pacientu.

Zbrane so nagovorili tudi direktor visokošolskega središča prof. dr. Marjan Blažič, minister za zdravje gospod Borut Miklavčič, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije gospa Darinka Klemenc in predsednik upravnega od-

bora Visoke šole za zdravstvo gospod Josip Smodej, strokovni direktor SB Novo mesto.

Za slovesno vzdušje sta poskrbela pevka in igralka Vita Mavrič in pianist Jaka Pucihar.

Otvoritveni trak sta v družbi direktorja visokošolskega središča prof. dr. Marjana Blažiča, strokovnega direktorja SB Novo mesto Josipa Smodeja in prodekanje Visoke šole za zdravstvo gospe mag. Vere Smodej ter izbranih študentov in ostalih povabljenih gostov slovesno prerezala minister za zdravje gospod Borut Miklavčič in dekan Visoke šole za zdravstvo prof. dr. Božo Kralj.

Sledil je ogled prostorov (kabinetov za zdravstveno nego in predavalnic), ki so po besedah dekana prof. dr. Boža Kralja opremljeni z najsodobnejšo opremo v Sloveniji.

V svojem nagovoru je minister gospod Miklavčič med drugim povedal: »Študentje, vam pa želim veliko uspeha – in imejte pred očmi vedno bolnika in njegove želje.« Tudi naš moto na šoli je, da usposobimo dobro diplomirano medicinsko sestro/ zdravstvenika, ki bo zadovoljil/a potrebe in želje pacientov.

Svečanost smo zaključili s prijetnim družabnim srečanjem.

15. februar – Dan operacijskih medicinskih sester Evrope

Tatjana Trotovšek

Medicinske sestre in zdravstveni tehniki v operativni dejavnosti smo 15. februarja praznovali Dan operacijskih medicinskih sester pod geslom »Varna kirurgija rešuje življenja« (Safe Surgery Save Lives). Izboljšanje varnosti kirurške oskrbe pacientov je projekt Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki ga je podprlo Združenje evropskih operacijskih medicinskih sester (EORNA).

Stara - novo vodstvo sekcije

Vpliv kirurške oskrbe na javno zdravje se povečuje zaradi večje pogostosti kirurške obravnave poškodb, rakavih in srčno-žilnih obolenj. Kirurški poseg je zdravljenje, ki ublaži invalidnost in zmanjša možnost smrti. Namenjen je reševanju življenj, čeprav lahko pacient utрпи tudi škodo. Cilj WHO in EORNA je izboljšanje varnosti kirurških pacientov ter zmanjšanje zapletov in smrtnih primerov med operativnim posegom. Več o tem si lahko preberete na <http://www.eorna.eu>.

Praznovanje za nas pomembnega dne smo v mesecu marcu združili s programsko volilno konferenco Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti. Izvolili smo nove člane izvršnega odbora sekcije in novo predsednico. Zadnjih osem let je sekcijo uspešno vodila Manica Rebernik Milič, org. dela iz UKC Maribor, z delom pa bo nadaljevala Sanja Arnaudovič, dipl. babica, spec. mng. v izobr. iz UKC Ljubljana. Nova predsednica je predstavila svojo vizijo vodenja, ki bo temeljila na prepoznavnosti Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti, sodelovanju in povezovanju z drugimi strokovnimi sekcijami, Fakulteto za zdravstvene vede, Zdravstveno fakulteto, Visoko šolo za zdravstveno nego, Evropskim združenjem operacijskih medicinskih sester (EORNA) in drugimi organizacijami s področja zdravstvene nege

Priložnosti slovenskega zdravstva pri črpanju sredstev evropske kohezijske politike

Peter Požun

V okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013 in v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013 ima slovensko zdravstvo priložnost za črpanje sredstev evropske kohezijske politike. Na to temo je Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije organiziralo okroglo mizo, na kateri so predavatelji predstavili potek črpanja sredstev.

V okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013 je v okviru razvojne prioritete Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja določena prednostna usmeritev: izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju. Predvidene pravice porabe na ravni prednostne usmeritve za izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi, temelječi na znanju, so v višini 62.712.719 €, upravičeni do koriščenja pa naj bi bili javni zavodi.

Med predlogi za črpanje evropskih sredstev so tudi sredstva za sofinanciranje izobraževanj za pridobitev naziva »diplomirana medicinska sestra« na Fakulteti za zdravstvene vede in visokih zdravstvenih šolah.

V pripravi na ta projekt je Združenje zdravstvenih zavodov zbralo podatke slovenskih zdravstvenih zavodov o potrebah in načrtih.

Podatki kažejo, da se je na predlagani program od enaintridesetih odzvalo dvanajst bolnišnic, ki žele v program skupaj vključiti 584 zaposlenih. Od dvainsedemdesetih zdravstvenih domov se jih je odzvalo sedemnajst, ki želijo v program vključiti 84 zaposlenih. Tako bi lahko v petih letih iz sredstev EU pridobili skupaj 656 diplomiranih medicinskih sester/diplomiranih zdravstvenikov.

Združenje zdravstvenih zavodov bo do 1. aprila 2009 s podatki seznanilo Ministrstvo za visoko šolstvo ter druge pristojne institucije v državi, s pričakovanjem, da bodo vladni resorji vključili predloge v programe ter zagotovili potrebno podporo in sofinanciranje.

Aktivnosti v Državnem svetu

Peter Požun, državni svetnik

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Državni svet se je na 14. redni seji 11. marca 2009 seznanil s stanjem izvajanja državnih programov preventivnih, presejalnih programov za zgodnje odkrivanje raka na dojki (DORA), zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu (ZORA) ter zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki (SVIT).

Ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelušič je državnim svetnikom predstavila Temeljne usmeritve in cilje v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Državni svet je razpravljal tudi o vzrokih **gospodarske krize in potrebnih ukrepih**.

Državni svetniki smo ocenili, da so prvi ukrepi vlade in načini poseganja v gospodarstvo nezadovoljivi, ker doslej niso izboljšali likvidnosti realnega sektorja, ki se iz dneva v dan slabša, sistem subvencioniranja skrajšanega delovnega časa pa ne dosega želenih učinkov. Vlada bi morala ukrepe usmeriti v vlaganje v infrastrukturo, priporočljivo bi bilo prestrukturiranje posameznih družbenih dejavnosti v smeri doseganja višje dodane vrednosti (primer: "izvažanje" zdravstvenih storitev na segmentih, kjer Slovenija dosega visoko konkurenčno prednost); nujna je usmerjenost v pospeševanje postopkov za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev.

V zvezi z aktivnostmi za blaženje krize je Državni svet sprejel Sklep o začasnem znižanju višine sejin za opravljanje funkcije članov Državnega sveta in izplačil za opravljanje funkcije predsednika in sekretarja, s katerim je znižal sejinine državnim svetnikom za 4 odstotke. S tem je sledil varčevalnim ukrepom vlade in Državnega zbora. Letno bo tako prihranil okrog 23.000 evrov proračunskih sredstev.

Državni svet je za člana v **Odbor za Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti 2010** imenoval državnega svetnika Borisa Šuštaršiča, za nadomestnega člana odbora pa državnega svetnika Petra Požuna.

Državni svet je podprl tudi pobudo, ki sem jo vložil za **spremembo Zakona o odvzemu in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja**.

Vprašanje privolitve za odvzem delov telesa umrle osebe je sedaj urejeno v 13. do 17. členu zakona. Iz teh določb sledi, da imamo pri nas več vzporednih sistemov privolitve z različnim upoštevanjem volje svojcev, med drugim tudi t. i. sistem domnevne privolitve v 15. členu. Prepletajo se:

- sistem izrecne privolitve darovalca (vpis na kartici zdravstvenega zavarovanja) po predhodnem obvestilu svojcev,
- sistem privolitve darovalca z upoštevanjem morebitnega nasprotovanja svojcev,
- da državljane RS oziroma osebe s stalnim prebivališčem v RS sistem domnevne privolitve z možnostjo nasprotovanja oseb, ki so umrlemu blizu,
- v primeru tujcev in oseb brez prebivališča v RS – izrecna privolitve oseb, ki so umrlemu blizu, ter
- za sistem izrecne privolitve za primer odvzema delov telesa mrtvega splavljenega zarodka je predviden informiran pristanek ženske, ki je zarodek nosila, za odvzem delov telesa umrle mladoletne osebe, ki ni pridobila popolne poslovne sposobnosti, in polnoletne osebe, ki ji je s sklepom sodišča odvzeta poslovna sposobnost, je zahtevana privolitev zakonitega zastopnika, razen v primeru, ko je umrla oseba, starejša od petnajst let, v času

Posvet

življenja privolila v odvzem, če je bila sposobna razumeti pomen svoje izjave.

Z **zakonskimi spremembami** bi dosegli domnevno privolitev pri osebah, starejših od 18 let, za mladoletne in osebe brez poslovne sposobnosti pa ohranili dosednji sistem z morebitnimi popravki. Pri polnoletnih osebah je ob domnevni privolitvi sedanji sistem izrecne privolitve nepotreben, razen če bi bila glede pogojev za odvzem razlika med osebami, ki so dale izrecno privolitev, in osebami, za katere se bo štela domneva privolitve. Domnevna privolitev darovalca bi bila izključena, če bi se posameznik v času življenja pisno opredelil proti darovanju, s tem da bi zakon predvidel vzpostavitev evidence oseb, ki se v času življenja izrecno opredelijo proti posmrtnemu darovanju. V zakonu bi bilo treba predvideti način zbiranja podatkov, nabor podatkov, namen in upravljavca zbirke, morebitno povezavo z drugimi evidencami (npr. registrom prebivalstva ter zbirkami podatkov s področja zdravstvenega varstva). Glede postopkov vpisa v evidenco ter glede vsebine obrazca pisne izjave o prepovedi odvzema delov človeškega telesa po smrti pa bi zakonske določbe lahko napotile na predpis ministra za zdravje. Za osebe, ki se ne bodo opredelile, bi tako zakon vzpostavil domnevo, da so možni darovalci, in dovolil odvzem delov človeškega telesa po smrti. Prav tako pa bi moral omejiti krog oseb, za katere bo veljala domneva, bodisi le na državljane RS ali pa morebiti tudi na tujce z določenim obdobjem stalnega prebivališča v RS.

V zakonu bi predvideli tudi predhodni informativni razgovor s svojci, v katerem bi jih seznanili z dejstvom, da se umrli v času življenja ni opredelil proti darovanju in da so glede privolitve izpolnjeni pogoji za odvzem. V kolikor bi svojci izkazali, da umrli ni izrazil svojega nasprotovanja z vpisom v register PROTI, ampak na drug način (opcija: samo pisno), bi takšno voljo upoštevali. Pogovor s svojci bi zajemal tudi anamnestične podatke, pomembne za oceno primernosti darovalca.

Spremembe zakona naj bi opredelile, da Ministrstvo za zdravje izda navodila za seznanjanje javnosti o pomenu darovanja or-

ganov po smrti zaradi presaditve drugi osebi, kar izvaja Zavod za presaditev organov in tkiv Slovenija-Transplant. Osnovana naj bo tudi komunikacijska mreža med zdravstvenim osebjem in državljanji darovalci ter postopki, v skladu s katerimi naj se državljan izjasni, v kolikor ne želi biti darovalec.

Podobno načelo domnevne privolitve imajo že uveljavljeno v Belgiji, Avstriji, na Hrvaškem in drugje, kjer sistem dobro deluje. Po oceni Slovenija-Transplanta bi z uvedbo načela domnevne privolitve v Sloveniji avtomatično pridobili vsaj 20 % več darovalcev. Darovanje organov lahko reši mnogo življenj in izboljša kakovost življenja številnim bolnikom. To pa je izvedljivo samo, če je na voljo dovolj organov za presaditev, če obstajajo ustrezna merila glede kakovosti in varnosti za zmanjšanje tveganja prenosa bolezni in če so postopki učinkovito organizirani ter dostopni vsem, ki potrebujejo presaditev.

Trenutno je povpraševanje po organih večje kot njihova razpoložljivost v vseh državah članicah Evropske unije. Pri naraščajočem povpraševanju je razpoložljivost organov v državah članicah zelo različna, od 33,8 umrlega darovalca na milijon prebivalcev v Španiji do 1 umrlega darovalca na milijon prebivalcev v Romuniji. Le Španiji in maloštevilnim drugim državam članicam je uspelo znatno povečati število darovalcev.

V letu 2008 je bilo v Sloveniji 39 darovalcev organov, na presaditev pa je čakalo okrog 160 bolnikov. Slovenija se je po številu darovanih organov umrlih darovalcev lani uvrstila nekoliko pod evropsko sredino, sicer pa se z 10 do 18 darovalci na milijon prebivalcev v zadnjih letih uvršča nekje v povprečje Eurotransplanta. Slovenski pristop pri darovanju in presaditvah organov je dober, rezerve pa imamo v odkrivanju in pridobivanju primernih darovalcev. **Delež odklonitev svojcev se počasi zmanjšuje, spodbuditi pa bi bilo treba pridobivanje primernih darovalcev v intenzivnih terapijah slovenskih bolnišnic, na podlagi predloga-**

ne spremembe zakonodaje. Ob tem ne smemo pozabiti, da je Slovenija članica Eurotransplanta in da tako sodeluje v izmenjavi organov. Temeljni namen tega programa pa je, da dobi ustrezen organ tisti prejemnik, katerega značilnosti se najbolj ujemajo z značilnostmi organa ob upoštevanju kriterija strokovne nujnosti.

Trenutno je največje breme na področju darovanja organov na zdravstvenih delavcih v intenzivnih enotah, ki pa so zelo zaposleni tudi z drugimi nalogami.

Izvajanje t. i. donorskega programa je posebej občutljivo, saj se tu zdravstveni delavci znajdejo v stiku s svojci, ki jim sporočijo najslabšo novico, ob tem pa jim je naložen poskus pridobitve soglasja svojcev za odvzem organov. Nova ureditev bi v tem primeru pomenila pomemben korak naprej tudi v pogledu teh razmerij in odnosov, obenem pa bi v zakon vnesli obveznost seznanitvenega razgovora, ki ga mora opraviti odgovorni lečeči zdravnik s svojci, da jih seznani z namenom in postopkom odvzema. Tako bi bili svojci na najprimernejši način seznanjeni z vsemi potrebnimi informacijami, v marsikaterem primeru pa bi jim bila tako tudi prihranjena težka odločitev o darovanju organov v času, ko so najbolj prizadeti. Iz posameznih izkušenj doma in po svetu je mogoče razbrati, da odločitev svojcev v teh za njih težkih trenutkih pogosto ni takšna, kot bi jo sprejeli v drugačnem času, žal pa je takrat za odvzem organov prepozno.

V tem primeru bi lahko bil zdravnik ali drug zdravstveni delavec svojcem v psihično oporo ob izgubi bližnjega, saj mu ne bi bilo treba izvajati aktivnosti za pridobitev soglasja svojcev, kar je po navedbah teh zdravstvenih delavcev eno najtežjih dejanj oziroma nalog, ki jih morajo opraviti. Prav tako bi se povečal tudi pozitiven občutek, ki ga v poznejših intervjujih izrazijo svojci, in sicer zadovoljstvo ob zavesti, da je organ njihovega bližnjega pomagal k preživetju oziroma življenju drugega človeka.

Je obvezno nositi priponko z imenom in priimkom?

Vera Štebe, članica častnega razsodišča

Vprašanje

Sem medicinska sestra, zaposlena v bolnišnici. Svojo priponko s priimkom in imenom večkrat pozabim v garderobni omarici. Ali s tem kršim pravila komuniciranja z bolnikom?

Razprava

Zakon o pacientovih pravicah (sprejet v DZ 29. 1. 2008), ki velja od 1. 8. 2008, v 23. členu navaja:

1. Pacient ima pravico vedeti, kdo ga zdravi in kdo sodeluje pri njegovem zdravljenju.

2. V ordinaciji, ambulantni ali na drugem mestu, kjer se opravlja zdravstvena oskrba, je v čakalnici ali na drugem vidnem mestu objavljeno osebno ime in strokovni ter morebitni znanstveni naziv zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca ter njegova časovna dostopnost.

3. Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec, ki ima neposreden stik s pacientom, ima na vidnem mestu oznako z navedbo osebnega imena in strokovnega ter morebitnega znanstvenega naziva ter se pacientu osebno predstavi.

Odgovor

Ne kršite pravil komuniciranja, če se pacientu ob prvem srečanju samo predstavite, pač pa kršite pravico pacienta, ki je po leg osebne predstavitve upravičen do tega, da vaš priimek in ime razbere s priponke. Priponka je obvezen del vaše zaščitne obleke, uniforme ali osebnega oblačila, skratka tistega, kar nosite ob neposrednem stiku s pacientom. Priponka pripomore k vaši osebni prepoznavnosti in s tem tudi k vaši poklicni samopodobi, zato ne pozabite nanjo.

Če želite, da bi v zahvalah pacientov kdaj slišali ali prebrali tudi svoj priimek, ne vedno le svojega imena, potem se pacientu tako tudi predstavite. Nikoli še nisem slišala ali prebrala, da se je pacient zahvalil doktorju Andreju in sestri Štebe. A nič zato – če gledamo na svet in dogodke z dobre strani, tudi to lahko sprejmemo z razlago, da je verjetno lažje klicati po imenih tiste, ki so nam osebno nekoliko bližji.

Vse vas, ki ste si vzeli čas in to prebrali, lepo pozdravljam!

Vtisi s strokovnega srečanja z naslovom »Psihološki moment bolečine«

Petra Bastl

Društvo za kulturo odnosov (SPES) je 20. in 21. februarja 2009 v okviru modula z naslovom »Medosebni odnosi kot temelj kakovosti v zdravstvu« v Ljubnem ob Savinji organiziralo dvodnevni seminar z učnimi delavnicami na temo »Psihološki momenti bolečine – timsko obravnavanje bolečine«.

Bolečina umirajočih, psihična, fizična, nevropatska, kronična, onkološka ... Vsak posameznik bolečino občuti drugače, z drugačno intenziteto, z drugačnim čustvenim doživljanjem, z drugačnimi strahovi, z drugačnim fizičnim in psihičnim trpljenjem.

Iz tega izhaja, da se vsak posameznik spopada s svojo bolečino na svojstven, drugačen način, torej obstaja ogromno načinov spopadanja z bolečino, vendar o tem premalo govorimo, ali sploh ne ...

Pacientova bolečina in bolečina njegovih svojcev se poleg fizičnih, psihičnih, družinskih, socialnih aspektov njihovega življenja dotakne tudi čustvene notranjosti vsakega človeka. Slednje združi pacienta, njegove svojce, prostovoljce društva HOSPIC in zdravstvene delavce v bolnišnici, v ambulantah za diagnostiko in terapijo bolečine, v zdravstvenih domovih, v domovih za ostarele in v patronažni zdravstveni dejavnosti – v skupnem boju z bolečino.

Na seminarju so se predstavili predavatelji s svojimi razmišljanji, mnenji, izkušnjami in novimi znanji ter opozorili na težave pri timskem obravnavanju bolečine. O samih začetkih, sedanji organizaciji in izvajanju dela v ambulantah za diagnostiko in terapijo bolečine v Splošni bolnišnici Celje ter o pomenu timskega pristopa pri obravnavanju bolečine s poudarkom na dobrih medosebnih odnosih so spregovorili predavatelji: **Ana Sem, m. s.** (Prvi koraki zdravstvenega tima v protibolečinski ambulanti Celje), **Jernej Košak, viš. med. teh.** (Predstavitve organizacije dela na oddelku za Anestezijo SB Celje), **Branka Vilč, dr. med., specialistka anesteziologije, intenzivne medicine in reanimatologije** (Timsko obravnavanje bolečine) in **Lidija Borak, dipl. m. s.** (Gradimo medosebne odnose).

Za zagotavljanje visoko kakovostne psihofizične, čustvene, socialne, duhovne, zdravstvene obravnave pacienta s kronično bolečino, pa tudi njegovih svojcev, je nujno potrebno povezovanje strokovnjakov različnih področij. O pomembnosti usklajenega sodelovanja takšnega razširjenega tima so predavali: **Lidija Borak, dipl. m. s.** (Ustvarjanje tima, ki skrbi za bolnika z bolečino – predstavitev primerov), **Damjana Damiš, dipl. m. s.** (Terapija bolečine v domu starejših Laško – posnetek stanja) in **Hedvika Zimšek, viš. m. s., prof. zdr. vzg** (Prepoznavanje bolečine telesa).

Vsebine predavanj **Mateje Božič, dipl. m. s.** (Bolečina pri bolniku v očeh dijakov zdravstvene šole), **Petre Bastl, dipl. m. s.** (Emocionalno doživljanje medicinske sestre na začetku delovne kariere), **Edise Korajac, dipl. m. s.** (Stres na delovnem mestu – psihična bolečina) in **Karmen Filipčič, dipl. m. s.** (Košček mozaike iz moje poklicne poti – utrinki iz protibolečinske ambulante) so nam omogočile spoznati, kako močno psihični dejavniki bolečine vpliva ne samo na pacienta in njegove svojce, ampak tudi na zdravstvene delavce v vseh obdobjih njihovega izobraževanja in delovnega procesa. Od prvega srečanja z bolečino pacienta na praktičnih vajah v bolnišnici, ko se pravzaprav še niti dobro ne zavedaš pomena poslanstva izbranega poklica, prek pogumnih korakov na začetku delovne dobe, vse do že velikokrat prehojenih poklicnih poti in v njih rojenih dragocenih in neprecenljivih izkušenj.

Kaj je tisto, kar je naredilo to strokovno srečanje drugačno od ostalih, nekaj posebnega?

Ves čas predavanj smo imeli občutek, da govorimo o stvareh, ki so nam znane, ki smo jih mogoče že tudi sami doživeli, ki nas na naši poklicni poti morda še čakajo. Skozi izpovedi zdravstvenih delavcev in predstavljene zgodbe pacientov smo lahko začutili stisko, tesnobo, pogum, nesebično razdajanje, željo po pomoči, željo po življenju ... Ob tem smo lahko razumeli tudi svoja pozitivna ali negativna čustva, občutenja, ki jih velikokrat skrivamo v sebi in vplivajo na naša dejanja in reakcije tako v vsakdanjem življenju kot v delovnem procesu. Ugotovili smo lahko, da v doživljanju teh občutkov nismo sami, da nas je več, ki podobno čutimo, in da včasih niti ne vemo, kaj narediti s temi občutki v sebi. Zavedli smo se, da smo skupaj močnejši, manj ranljivi, bolj samozavestni.

Skupaj z **Renato Roban, dipl. m. s., spec. ZDT**, smo v učnih delavnicah z naslovom »Psihološki momenti bolečine« ob predstavitvi konkretnih primerov iz vsakdanje prakse iskali potrditve za pravilnost ali nepravilnost svojih dejanj, nasvete in konkretne predloge za svoje prihodnje delo in predvsem tudi novo moč in energijo za premagovanje strahov, psihičnih bolečin, stresov, ki jih doživljamo v procesu svojega dela, ko se srečujemo z bolečino.

Pogovori in razmišljanja, ki se razvijajo ob takšnih okroglih mizah, učnih delavnicah, supervizijskih pristopih, odpirajo venomer nova vprašanja, nove ugotovitve, nove potrditve, nove predloge, nove rešitve ... Prepričana sem, da nihče od poslušalcev ni ostal ravnodušen ob čustvenih, slikovitih predstavitev predavateljev, saj smo ob koncu strokovnega srečanja vsi imeli občutek, da bi lahko pogovor nadaljevali v nedogled in snovi ne bi zmanjkalo ... To znova dokazuje, kako potrebna in skoraj že nujna je takšna oblika posredovanja znanja in izkušenj. Na takšen način bomo resnično lahko začeli premikati meje, se skupaj učili in postavljali nove smernice v zdravstveni negi in zdravljenju bolečine ter gradili zdravstveni tim strokovnjakov različnih področij, ki sodelujejo v dobro pacienta in njegovih svojcev.

Pogosto so psihične značilnosti in zahteve našega poklica tolikšne, da včasih preprosto pozabimo, kaj osmišlja naše delo in naše življenje v poklicni skupini; velikokrat takrat začnemo razmišljati, kako pobegniti od tu. Da se to ne bi zgodilo, si lahko med seboj pomagamo tudi s tem, da organiziramo čim več takšnih in podobnih strokovnih srečanj, ki nam lahko pomagajo v sebi zopet najti izgubljeno občutenje svojega dela kot poklica, kar pomeni, da ga opravljamo zaradi dela samega, v njem vidimo poseben smisel, višji namen, humano poslanstvo pomagati človeku. Ko nam bo to uspelo, bomo veliko bolj zadovoljeni s svojim delom, pa tudi na splošno s svojim življenjem.

Zaključila bi rada z iskreno besedo HVALA, ki je namenjena celotnemu programsko-organizacijskemu odboru ter vsem predavateljem, ki so pripravili seminar na visoki strokovni ravni in pri tem niso pozabili poudariti tistega, na kar v vse hitrejšem tempu vsakodnevnega življenja in dela največkrat pozabimo: da smo pacienti in zdravstveni delavci v prvi vrsti ljudje.

Pogumno naprejš!

»Svet je poln priložnosti, ki čakajo, da se jih kdo polasti.

Sanjajte svoje sanje, toda motivirajte samega sebe k temu, da boste svoje načrte spravili v gibanje.

Pogumno začnite udeležati svoje ideje,

kajti s tem boste stopili na pot doseganja življenjskih ciljev.
(Filip Makedonski)

Je refleksnoconska masaža uspešna?

Irena Šučur

Ta izredno stara metoda zdravljenja uveljavlja svoje področje tudi na naših tleh. Koliko je ljudem znana, koliko jih in kako pogosto z refleksnoconsko masažo (v nadaljnjem besedilu RCM) rešuje svoje zdravstvene težave, lahko zgolj ugibam.

Menim, da je številni ljudje ne poznajo, saj se še vedno drži polja alternative oz. alternativne medicine. Bi si pa v prihodnje želela večjega sodelovanja z uradno medicino oziroma njenimi predstavniki: zdravniki, medicinskimi sestrami, fizioterapevti ... Kljub različnim bregovom se moramo zavedati, da vsi delujemo v procesu zdravljenja. Različen je samo način pristopa in izvajanja tega zdravljenja.

Teorije za razvoj moderne »refleksoterapije« so se začele v medicini pojavljati z ruskim nevrologom Ivanom Petrovičem Pavlovom ter njegovimi izsledki raziskav o pogojnem refleksu. Dokazoval je povezavo med zunanjimi dražljaji pri psih in njihovim izločanjem sline. Njegov sodobnik, Vladimir Behterev, je postavil tezo, da je človekovo zdravje spremenljivo glede na delovanje zunanjih dejavnikov. Sočasno je ameriški zdravnik William Fitzgerald dokazoval, da pritisk na določeno točko na stopalu izzove zmanjšanje bolečine v telesu pacienta. Še več, na ta način je izvedel anestezijo ali omrtvičenje dela telesa in tako izvajal manjše operacije obraznega dela. Svojo teorijo je poimenoval

»conska terapija«. Obe terapiji je pozneje uveljavila in izpopolnila Eunice Ingham. Njena knjiga »Zgodbe, ki jih pripovedujejo stopala« iz leta 1938 je postala temelj sodobne refleksnoconske masaže stopal.

Refleksnoconska masaža stopal je po definiciji posebna oblika masaže, ki z različnimi tehnikami pritiskanja na točno določena področja na stopalu, imenovana tudi refleksne cone, izzove odziv v telesu. Odziv je lahko takojšen, viden, ali pa nastopi pozneje, ko že končamo z RCM. Velikokrat se pojavi tudi tako imenovana »zdravilna kriza«. Pacienti navajajo poslabšanje počutja, ki se lahko kaže kot močnejša bolečina, izpuščaji, večje izločanje sluzi, prebavne motnje, ponoven izbruh zazdravljenih bolezni itd. Vendar vsa poslabšanja v celoti izzvenijo v 48 urah! Ta proces navideznega poslabšanja se sproži, ker se telo skuša znebiti toksinov.

Številne raziskave so potrdile pozitivne rezultate RCM. Z omejeno tehniko refleksoterapevt pomaga, da se v telesu pacienta sprožijo zdravilni procesi. V svoji zasnovi je človeško telo »programirano« tako, da sproti in samostojno popravlja disharmonijo delovanja nešteti življenjskih aktivnosti. Če se harmonija ne vzpostavi, rečemo, da človek zboli. **Učinki RCM na tenzijski glavobol in migreno so se v danski študiji (Ann Gillanders, 2007) izkazali za pozitivne kar v 81%. Študija bolnikov z rakom v paliativni oskrbi (H. Hodgson, »Does reflexology impact on cancer patients' quality of life«, Nursing Standard 2000; 14: 33-38) je pokazala, da kar v 67.5%, v primerjavi s kontrolno skupino, RCM izboljšuje kakovost življenja bolnikov.** Ugoden vpliv so zabeležili pri življenjskih aktivnostih, kot so uživanje hrane – apetit, slabost, urejena prebava, uriniranje, dihanje, koncentracija, komunikacija, bolečine, utrujenost, spanje, strah pred prihodnostjo. Leta 1997 so ugotovili – študija Peta Trousdale in Andrea Uphoff-Chmielnik (Barbara&Kevin Kunz, 2003) – pozitivne rezultate pri pacientih z mentalnimi težavami. Zmanjšali so se simptomi anksioznosti, strahu, obupa, nespečnosti. Navedla sem samo nekatere študije, vsem pa je skupno, da **RCM pripomore k izboljšanju pacientovega zdravstvenega stanja.** Glavni zabeleženi učinki RCM so: sproščenost, sproščujoč spanec, boljša prekrvavitelj žilja, limfe, tkiv, organov; večje izločanje toksinov iz telesa, boljše fizično in psihično stanje telesa, večja vitalna energija, dvig imunosti telesa, boljši tonus kože, izboljšana prebava, uriniranje, urejen menstrualni cikel, zmanjšanje ali celo odprava bolečin itd. Z RCM ne moremo škodovati, ker pritisk na predele na stopalu ne pomeni pritiska na organe (srce, pljuča, možgani ...) in reakcija je samo odgovor telesa na zunanji dražljaj. Pomembno je tudi, da ni stranskih učinkov, ki se pojavljajo v primeru uporabe farmacevtskih izdelkov. Z RCM refleksoterapevt le sproži zdravilne procese v telesu pacienta. Skrb za zdravje lahko torej začnete s potovanjem v čutenje svojega telesa. Začnite čim prej, ker boste le tako lahko kmalu izkusili pozitivne učinke RCM na vaše telo, počutje, na vaše zdravje. Spoznali boste, da pozitiven, ljubeč odnos do sebe pomeni tudi enak odnos do drugih, do sveta in nazaj.

Ni treba čakati, da se pojavi bolezen, vaše delovanje naj bo usmerjeno v preventivo. Živite življenje zdravi, zadovoljni in v izpolnitvi samega sebe. Saj to si želite, kajne?

12. maj - mednarodni dan medicinskih sester

Moto: »Delivering Quality, Serving Communities: Nurses Leading Care Innovations«.

»Medicinske sestre zagotavljamo kakovost in uvajamo novosti«

Zdravstvena zakonodaja v luči zdravstvene nege

Ksenija Pirš

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

V Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor smo 28. februarja prvič organizirali celodnevno strokovno izpopolnjevanje z zgornjim naslovom.

Program strokovnega srečanja je bil namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in usklajen z obveznimi vsebinami (10. člen Pravilnika o licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege (Uradni list RS, št. 24/2007, z dne 20. 3. 2007), ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »Zakonodaja s področja zdravstva« v enem licenčnem obdobju.

V programu smo, usklajeno z obveznimi vsebinami, ponudili znanje za razumevanje delovanja zdravstvenega sistema v okolju zdravstvenega varstva, naše poklicne vloge, strokovnega dela, pomena odgovornega vedenja, komuniciranja, ozaveščanje pomena kompetentnosti, zavedanja odgovornosti, znanje za nove zmožnosti osebnega in poklicnega življenja. Tovrstne potrebe po znanjih zaposlenih v zdravstveni negi so odgovornost, ki jo v Društvu čutimo do svojih članic in članov, saj jo prepoznavamo kot priložnost, da ponudimo znanja, ki jih zaposleni potrebujejo za delo s pacienti, njihovimi svojci, s sodelavci in drugimi zainteresiranimi javnostmi, kajti s svojim delom pomembno vplivamo na zdravje ali zdravljenje soljudi.

Govorimo o zdravju, največji vrednoti v življenju. Soustvarjamo jamstvo pacientu, ki naj sodeluje v strokovni, varni, kakovostni in optimalni obravnavi. Kdo bi se v vlogi pacienta temu lahko odrekel? Pravice pacientov, uporabnikov zdravstvenih storitev, so tesno povezane z vsakim posameznikom, saj odražajo njegovo sodelovanje in položaj v procesu zagotavljanja zdravstvenega varstva. Uporabniki zdravstvenih storitev med obravnavo pacienta so tudi njegovi svojci.

Pacient – partner, uporabnik, naročnik, potrošnik?

Vloga pacientov se močno spreminja. Velika mera avtonomije pacientov v vseh pravicah, ki jo prinaša Zakon o pacientovih pravicah ter sistem uveljavljanja le teh, ukrepanje ob morebitnih kršitvah, ozaveščenost ljudi – uporabnikov zdravstvenih storitev, prevzemanje aktivne vloge v procesu zdravljenja in negovanja ter odločilne vloge pri sprejemanju odločitev, postavljajo pacienta iz podrejenega položaja v položaj enakovrednega partnerja. Po svetu in pri nas se uporabniki zdravstvenih storitev vse bolj vključujejo tudi v oblikovanje zdravstvene politike (koalicije uporabnikov kot del platform na področju javnega zdravja, nevladne organizacije ipd.). V nekaterih evropskih državah (Velika Britanija, Nizozemska, Finska in druge) predstavniki pacientov sodelujejo v organih zdravstvenih domov in bolnišnic, kar močno pogojuje prizadevanja uporabnikov samih, ki se zavedajo/zavedamo, da sta aktivnejša vloga v zdravstvenem sistemu in enakopravnejši položaj pogojena z organiziranim sodelovanjem, tako v odnosu do zaposlenih v sistemu zdravstvenega varstva (enakopraven odnos pacient/zaposleni v zdravstvu, zdravnik, medicinska sestra idr.) kakor tudi do zdravstvenih zavarovalnic in države.

Poleg splošnih pravic pacientov (pravica do zdravstvenega varstva, svobodne izbire zdravnika, humanega odnosa med zdravljenjem, obveščenosti, posvetovanja z ustreznimi strokovnjaki, soglasja k medicinskim posegom, odklonitve medicinskih posegov, vpogleda v zdravstveno dokumentacijo, prepovedi posredovanja podatkov, seznanitve s stroški zdravljenja, zahteve za

Foto: T. Lubi

Udeleženci

premestitev, povračila škode zaradi neustreznega zdravljenja, ugovora, pravica do kritja plačila nekaterih zdravstvenih storitev iz zdravstvenega zavarovanja v deležu, kot ga določa zakon za zdravstveno zavarovane paciente), se stopnjuje zavedanje ljudi za soodgovornost glede lastnega zdravja in zdravljenja, zavest o pomenu kakovosti storitev, ki smo jih deležni kot pacienti, prav tako o stroških zdravljenja, predvsem v primerih, ko niso kriti iz zdravstvenega zavarovanja in nastopimo v vlogi samoplačnika. Vloga pacienta prevzema značilnosti potrošnika, kar v pozitivnem smislu predstavlja le še dodaten vidik pri zagotavljanju pričakovanih storitev in njihove kakovosti.

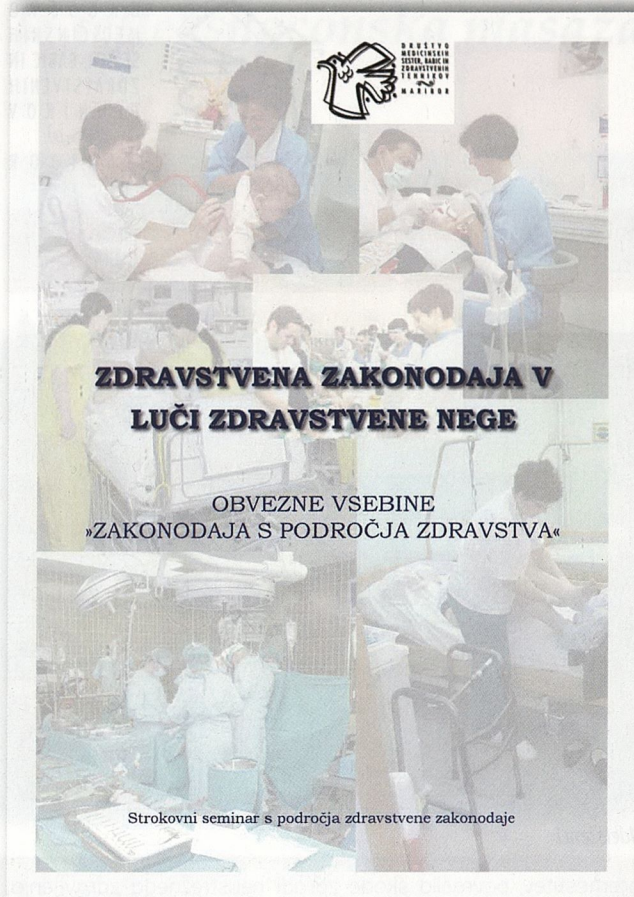
Sistem zdravstvenega varstva v spreminjajočem se svetu pa še naprej obstaja prav zaradi pacientov in za paciente.

»Pacientova volja je najvišji zakon« (voluntas aegroti suprema lex)

Smo torej tisti, ki nudimo storitve in nimamo končne besede o kakovosti našega dela. Končni razsodnik so pacient in njegovi svojci. Storitve ni moč opraviti na zalogo, izvajamo jih načrtovano, v skladu z ugotovljenimi potrebami pacienta, ki je prisoten v procesu izvajanja, pri čemer so pomembni pravočasnost, hitrost in pravi potek procesa; želje oziroma potrebe naročnika – pacienta in njegova merila kakovosti so teže določljiva.

Odgovornost in jasno opredeljene vloge posameznih izvajalcev v procesu zdravstvene nege, ki temeljijo na formalni izobrazbi in izhajajo iz poklicev v zdravstveni negi (pridobljene kvalifikacije, opredeljeno delovno področje in poklicna dejavnost) – profesor/ica zdravstvene vzgoje, diplomirana medicinska sestra / diplomiran zdravstvenik, diplomirana medicinska sestra specialistka / diplomirani zdravstvenik specialist, višja medicinska sestra / višji zdravstveni/medicinski tehnik, višja medicinska sestra / višji zdravstveni/medicinski tehnik specialist, tehnik/tehnica zdravstvene nege, zdravstveni tehnik, medicinska sestra, diplomirana babica / diplomiran babičar, ustni higienik/higieničarka, zobotehnik/zobotehnica, zdravstveni sodelavci

(bolničar v zdravstveni dejavnosti), opisi delovnih mest, ki izhajajo iz sprejetih aktov o sistemizaciji delovnih mest v posameznih zavodih, filozofija, definicija, poslanstvo, vizija zdravstvene nege in lik medicinske sestre so determinante, ki opredeljujejo strokovno-organizacijsko področje delovanja zdravstvene nege.

Odgovornost ima izhodišče na individualni ravni, je osebna. Vendar so v tem konceptu razmišljanja znanje, strokovnost, usposobljenost in veščine posameznika, strokovnjaka, zaposlenega v zdravstvu, odgovornost, ki se iz osebnega, individualnega pojmovanja integrira v sistem odgovornosti organizacije, ki izvaja zdravstveno dejavnost.

Zato merilo učinkovitosti in uspešnosti organizacij med drugimi vse bolj postaja zadovoljstvo pacientov. Razvija se filozofija uspešnih, tistih, ki se zavedajo, da so prav iz teh razlogov zaposleni središčna os organizacij. V ospredju takšnih organizacij ali podjetij so nesporno ljudje, zato so se prioritete managementa, še posebej v zdravstvu, ki je storitvena dejavnost z velikim vplivom na ljudi, njena dodana vrednost pa smo ljudje, temeljito spremenile. Zavedamo se pomena odgovornosti – posameznikov in organizacije kot celote ter pomena kompetentnosti zaposlenih, ki le tako zmorejo obvladovati spremembe in se odzivati na spreminjajoče se okoliščine, pogoje in zahteve dela. Zavedajo se, da le kompetentni in zadovoljni zaposleni gradijo kakovostne medosebne odnose in se osredotočajo na paciente in njihove svojece.

Zadovoljstvo zaposlenih in zadovoljstvo pacientov – soodvisna dejavnika?

Filozofija uspešnih je filozofija učečih – posameznikov in organizacij, najboljši motivator pa je uspeh sam, saj notranjo motivacijo posameznika nagradi s pričakovanim rezultatom. Govoriti o razvoju kakovostnih storitev odgovornih in kompetentnih strokovnjakov pomeni govoriti o ravnanju z ljudmi, ki jih izvajajo, o

razvoju naših zmožnosti in znanja. Je zgodba, ki govori o vlaganju v zaposlene, ki naj bodo vse bolj obravnavani kot partnerji, njihovo vlogo pa že po definiciji razumemo kot vlogo enakovrednih sodelavcev. Partnerjem ne ukazujemo, temveč jih prepričamo. Ravnanje z ljudmi postaja vse bolj naloga trženja, kjer med prva vprašanja ne sodijo naša pričakovanja, temveč pričakovanja in vrednote partnerja, njegovi cilji in rezultati. Izhodiščna točka v spremenjeni paradigmi vodenja zaposlenih je torej »vodenje za doseganje uspešnosti«, kar zahteva oblikovanje povsem drugačnih predpostavk o ljudeh in organizacijah, v katerih so zaposleni (ljudi ne moremo »upravljati«, ljudi je treba voditi, cilj je naravnani na čim večjo produktivnost iz specifičnih prednosti in znanja vsakega posameznika). Bistvo storitev v zdravstvenih ustanovah je implementirano v človeško znanje, ki se izraža v visokem strokovnem znanju (elitizmu?), v neoprijemljivosti z znanjem pogojenih storitev, v minljivosti in heterogenosti storitev, ki se neločljivo oklepajo medosebnih odnosov in razmerij pacient, uporabnik, zaposleni, saj so vsi subjekti aktivno vključeni v proces sodelovanja. Organizacije naj torej ustvarjajo okoliščine, ki bodo spodbujale in razvijale dodano vrednost storitev vseh posameznikov in posredno poklicne skupine. **Zato smo zaposleni prva in hkrati najzahtevnejša »stranka«.** Smo tista kritična javnost, ki s svojimi odnosi določa, kako bo zdravstvena ustanova komunicirala navzven.

Takšna prizadevanja posameznikov in organizacij postanejo dejavno življenje zaposlenih in preizkusi v najrazličnejših okoliščinah zadovoljstva/nezadovoljstva pacientov v tem pogledu vnesejo veliko mero kritičnosti, jasnosti in volje ter zaposlene ozaveštujejo z odgovornostjo ter soočijo z novimi spoznanji in znanji. V prizadevanjih za zagotavljanje zadovoljstva pacientov je vsekakor treba opustiti načelo »gradimo na odpravljanju napak«, saj v okolju sodobne družbe to ne zadostuje več in predstavlja vedno manjše zagotovilo za uspeh. Obvezna kakovost zaostaja za zahtevami, s katerimi se soočamo pri svojem delu. Pojavlja se ideja atraktivne kakovosti, ki je inovator, sinonim takšnih storitev pa ni le varnost, temveč vrednost.

Veseli smo, da se je strokovnega izpopolnjevanja udeležilo 130 udeležencev, zaposlenih v zdravstvu. V ocenah strokovnega programa in organizacije dogodka, ki ste nam jih dodelili, sporočate, da so potrebe po tovrstnih znanjih velike. Zbornik predavanj, ki smo ga v sodelovanju s predavatelji pripravili v elektronski obliki, naj nam bo v licenčnem obdobju, pri vsakdanjem delu z ljudmi, predvsem v pomoč z informacijami, ki so zbrane na enem mestu.

Zahvaljujemo se cenjenim predavateljem, ki so, posebej za zaposlene v zdravstveni in babiški negi, pripravili izjemna predavanja, vsem udeležencem pa za izkazano zaupanje.

Zahvaljujemo se predsednici Zbornice – Zveze, gospe Darinki Klemenc, za pozdrav, ki ga je namenila mariborskemu društvu in udeležencem ter posredovane informacije v zvezi z aktualnimi dogajanjem in številnimi aktivnostmi Zbornice – Zveze.

Tistim, ki se boste za tovrstno znanje še odločili, pa velja povabilo – vidimo se znova, v mesecu juniju.

V Mariboru na snidenje.

Etične in moralne dimenzije v zdravstveni in babiški negi

Ksenija Pirš

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

V Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor smo 13. marca prvič organizirali celodnevno strokovno izpopolnjevanje z gornjim naslovom.

V mariborskem društvu sledimo najpomembnejši smernici, osnovani na regijskem principu delovanja – dostopnost sodobnih strokovnih znanj vsakemu posamezniku v regiji. Na področju izobraževanj in strokovnih izpopolnjevanj razvijamo programe na področju obveznih vsebin, namenjene zaposlenim v zdravstveni in babiški negi, ki so usklajeni z 10. členom Pravilnika o licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege (Uradni list RS, št. 24/ 2007, z dne 20. 3. 2007) in jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin, tako s področja »Zdravstvene zakonodaje« in »TPO« kot s področja »Poklicne etike« v enem licenčnem obdobju.

Ob vsebinskih konceptih programa poklicne etike se zrcalijo prizadevanja, da bi ponudili ne le temeljna znanja, temveč razvijali koncept etike za prihodnost, etike za 21. stoletje. Vodilo strokovnega programa za zaposlene v zdravstveni in babiški negi je uporabnost znanj glede na aktualna družbena dogajanja in okoliščine zdravstvenega sistema, v katerem predstavljamo najštevilčnejšo poklicno skupino, ki v zdravstvenem varstvu deluje v neposrednem okolju pacienta, v interakciji odnosov pacient, svojci, sodelavci in druge zainteresirane javnosti ...

Živimo v sodobni družbi, razpravljamo o pozno-moderni, pridružuje se pompozna retorika o rasti in ekonomskem razvoju, ki v ljudeh spodbuja tekmovalnost in potrebo po samoohranjanju v izrazito tržni, informacijski družbi. Uspehi znanosti in tehnologije so prav gotovo najpomembnejši razlog materialnega napredka. Človeško prizadevanje in iskanje smisla je usmerjeno v pričakovanje takojšnje zadovoljitve, nestrpnost je spremljevalka življenja, ki ga živimo v neprestani konkurenčnosti s tem in onim. Pogosto se zdi, kot da sta sodelovanje in medsebojna soodvisnost sinonim neuspešnih, nesamostojnih posameznikov. Življenje je organizirano tako, da zahteva najmanjšo neposredno odvisnost posameznika od soljudi, hotenje po neodvisnosti, kot da je univerzalno. Danes je resnično mogoče biti veliko bolj neodvisen kot kdajkoli prej. Ob vsakdanjem delu z ljudmi, včasih tudi s samim s seboj ali s svojimi najbližjimi pa opažamo, da se pri ljudeh pojavljajo nenaklonjenost, odtujenost, osamljenost. Občutek povezanosti in pripadnosti, ki je, tako kaže, pomirjujoča značilnost manj premožnih družb, kljub dejstvu, da milijoni ljudi živijo tesno drug ob drugem, ostaja želja ali skrito hrepenenje sodobnega človeka. Srečujemo se z nesrečnostjo, napetostjo, opravka imamo z boleznimi, ki so povezane s stresom. Nesorazmerno poudarjanje zunanega napredka je povezano z duševnimi stiskami, razvrzanostjo in nezadovoljstvom. Premoremo malo vere in zaupanja v sočloveka, v pripravljenost drugih, da bodo storili, kar je prav. Po svojem poklicnem poslanstvu smo strokovnjaki na področju, ki kliče po etiki, skrbi in sočutju. Nemara je to naš poklicni izziv v prihodnje? **Ko smo sprejeli vlogo strokovnjakov zdravstvene in babiške nege, smo sprejeli tisto, kar nekateri vztrajno iščejo vse svoje življenje. Bližino in priložnost, humano, preudarno sodelovanje v najrazličnejših trenutkih človeškega življenja, ki se rojeva, ki se izteka, ki omahuje in upa, edinstveno poslanstvo prepoznavnih in nepogrešljivih strokovnjakov, ki jih bo v prihodnje premalo za vse tiste, potrebne takšne pomoči.**

Udeleženci

Foto: T. Lubi

Strokovno izpopolnjevanje – znanje na področju Poklicne etike naj služi kot opora strokovnim prizadevanjem za razvoj najbolj temeljnih sestavin, ki hkrati postajajo ali ostajajo najpomembnejše, ne glede na številne spremembe in potrebe ljudi, ki v najbolj bistvenem ostajajo potrebe po ljubezni, medsebojnem spoštovanju, solidarnosti, to je etike in komunikacije sodobnega človeka. Tako obsežni koncepti poklicnega delovanja človeka v razmišljanju kaj zlahka zapeljejo v abstraktno moraliziranje in teoretiziranje o etiki, komunikaciji in kakovosti, v verbalni humanizem o številnih s tem povezanih pojmi, ki z odstranjenjem niza drugega za drugim. **Pa vendar, v okolju svojega delovanja zdravstvena in babiška nega že v lastnem poslanstvu presegata neživiljenjsko, zgolj besedno moraliziranje, saj se v izvajanju svojih nalog resno ukvarjata z vprašanji človeka in človečnosti.** Ne le z idealom človeške narave, kakor ju teoretično opredeljujemo – takšno premišljanje sodi v naš poklicni kontekst in je integrirano v vsakdanje delo, kolikor je sploh mogoče, neposredno praktično ob pacientu in njegovih svojcih ter posredno v interakciji, v odnosu z vsemi, s katerimi se srečujemo. Poimovanje človečnosti in homo sapiens, z umom obdarjeni človek, razumno, misleče bitje, in homo humanus, človeški človek, je neskončno, kakor sta neskončni morala in etika, zato je premišljanje o teh temeljih vselej ne le premišljanje, temveč tudi sleherni dejanje, bodisi človeka na poti prizadevanja po življenjskem spoznanju, bodisi strokovnjaka v izpolnjevanju poklicnega poslanstva. Ni naključje, da je prav slednje, čeprav se zdi, da bi moralo biti prvo, izraženo v medosebnih odnosih in s solidarnostjo tisto, kar sodobni homo sapiens in premalo homo humanus – kolikor si lahko izposodim izrazno moč obeh, najbolj pogreša ...

Odgovornost – dolžnost, obe sta pomembni kategoriji etike, psihologije morale in verjetno marsičesa v filozofskem premišljevanju. Poklicna etika in morala v zdravstveni in babiški negi poskušata dolžnost koncipirati glede na potrebe in zahteve okolja svojega delovanja.

Jedro tega je naše občutenje dolžnosti – *ali ravnam le v soglasju s splošno ali obenem z osebno voljo, v sozvočju z osebnimi*

Foto: T. Lubi

Utrinek med predavanji - dr. Danica Železnik

mi vrednotami in moralnimi normami? Tudi to je vprašanje, ki zasluži odgovor. Po tej poti raste čut odgovornosti do sebe in drugih. Res je dolžnost pojmovana kot nekaj, kar je zunanega, človeku naloženega, zasnovana na predpisih, zakonih, delovnih navodilih in na drugih konceptih voditeljev, nadrejenih moralnih avtoritet, organizacij in drugih – najpomembnejših med njimi: pacientov in njihovih svojcev. Tisto, kar pri dolžnosti vzbuja »občutek neugodja«, je nemara posledičnost, ki izhaja iz neopravljenega in vodi v grajo, negativno kritiko ali celo kazen.

Ali smo osebno in poklicno odgovorni ter avtonomni na strokovnem področju zdravstvene nege?

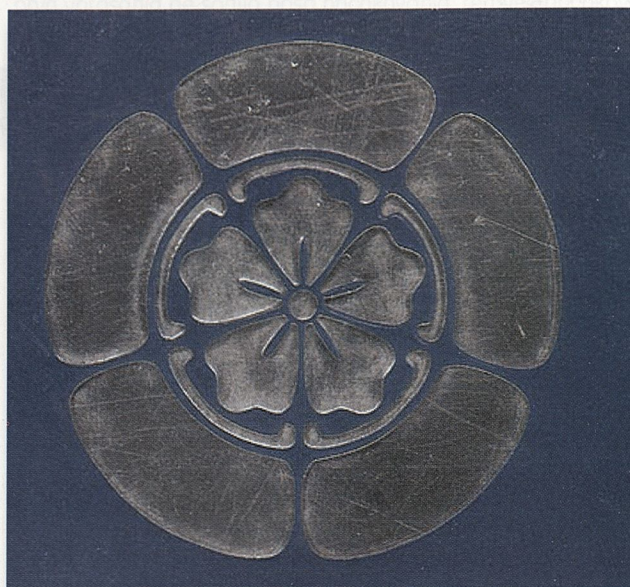
Dosledno zagotavljamo odgovornost posameznikov, zaposlenih v zdravstveni negi na vseh področjih strokovne prakse?

Kakšne okoliščine soustvarjamo v odnosu z ljudmi? Ali človeku omogočajo, da se čim bolj zaveda svojega dostojanstva?

Pri iskanju odgovorov je nemara odgovornost na prvem mestu saj je to pravzaprav zmožnost, sposobnost in pripravljenost odgovarjati na vprašanja. Odgovarjati preprosto za tisto, kar sem, kajti tisto, kar presega posameznikove moči in zmožnosti, ne more biti njegova odgovornost? Odgovornost in jasno opredeljene vloge posameznih izvajalcev v procesu zdravstvene nege, ki temeljijo na formalni izobrazbi in izhajajo iz poklicev v zdravstveni negi (pridobljene kvalifikacije, opredeljeno delovno področje in poklicna dejavnost), opisi delovnih mest, ki izhajajo

iz sprejetih aktov o sistemizaciji delovnih mest v posameznih zavodih, filozofija, definicija, poslanstvo, vizija zdravstvene nege in lik medicinske sestre so determinante, ki opredeljujejo strokovno-organizacijsko področje delovanja zdravstvene nege.

Samurajevo oblačilo je imelo na hrbtu cvetni ornament.

*Cvet je bil znamenje življenja,
polnega, častnega in dostojanstvenega bivanja ...*

*Toda samuraj se je zavedal, kako občutljivo,
ranljivo je posamično človekovo življenje,
kako hitro lahko nežni cvetni lističi odpadejo,
kako popoln in nepreklicen je konec človeka.*

... Kajti sleherno naše dejanje, misel in beseda se stekajo in udarjajo ob površje medosebnih odnosov. Pronicajo globlje, kjer ostajajo, se zakoreninijo in rastejo v zgodbo, ki jo o nas pripovedujejo drugi ...

Obema predavateljicama iskrena hvala za izjemne prispevke. Želimo si nadaljevati s projektom na področju Poklicne etike in upamo, da bodo učne delavnice postale naša stalnica, saj predstavljajo pomembno poklicno – vseživljenjsko izobraževanje zaposlenih v zdravstveni in babiški negi. Največjo dodano vrednost predstavlja temeljno izhodišče preučevanja etičnih in moralnih dimenzij, ki so koncipirane v izkušnje pri delu s pacienti, njihovimi svojci, sodelavci in drugimi ... Tako predstavljajo možnost za preučevanje etičnih dilem v konkretnih okoliščinah, problemov iz prakse, ki smo jih preučili ob strokovnem vodenju izkušene predavateljice na področju etike in supervizije.

Prispevek udeležencev je bil neprecenljiv, obravnavani primeri so nazorno opredelili dejavnike, ki vplivajo na kakovost odnosov v procesu obravnave pacientov in njihovih svojcev. Udeležencem se zahvaljujemo za zaupanje. Veseli smo vaših odličnih ocen, zadovoljstva s programom, sprejemamo jih z odgovornostjo, ki nas obvezuje in opogumlja pri delu v prihodnje.

Vabimo vse, ki želite pridobiti uporabno znanje pri zahtevnem in odgovornem vsakdanjem delu, v najrazličnejših trenutkih.

Seminar »Ženske – ženskam« in volilni občni zbor DMSBZT Gorenjske

Žagar Marjan, Judita Slak

Društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske je v mesecu februarju organiziralo seminar z naslovom »Ženske – ženskam«. Z gospo Klaro Ramovš in njenim podjetjem Klara Elite smo se že v mesecu novembru dogovorili za izvedbo.

Foto: M.Ž.

Udeleženke z novo predsednico Judito Slak

Seminar je bil namenjen osebnostnemu razvoju ženske – medicinske sestre – kot pomoč v vsakdanjem življenju, pri delu s pacienti in sodelavci. Žal vseh prijavljenih nismo uspeli sprejeti, vendar smo kar 190 udeleženk zadovoljili z zanimivimi in strokovnimi vsebinami, ki jih je s svojimi sodelavkami pripravila gospa Klara Ramovš.

V uvodnem predavanju smo poslušali, kateri so pomembni temelji zdravega odnosa med partnerjema in v družini. Če hočemo, da bomo imeli dobre odnose z drugimi, moramo najprej urediti sebe. Drugih ne moremo spreminjati po svojih željah, kajti spremeni se lahko le tisti, ki se sam odloči za to. Najprej se moramo zavedati, da šele ko začnemo spreminjati sebe, se začnejo spreminjati tudi okolje in ljudje, s katerimi stopamo v stik. K sočloveku je treba pristopiti tako, da nas razume.

Ljudje smo različni, tudi svet in dogajanja v njem sprejemamo in razumemo različno. Različnost pa zelo radi kritiziramo, saj ima vsak svoja merila o tem, kaj je prav. Različnosti se ne moremo izogniti, z njo moramo živeti. Samo ljudje z veliko znanja in dobro izoblikovanimi komunikacijskimi spretnostmi ter z zdravo samo-

podobo so sposobni biti strpni do drugačnosti. Treba pa se je zavedati: če se želimo z drugimi razumeti, se nam z njimi ni nujno treba tudi strinjati.

Ženska, kot medicinska sestra: ali zares razumemo človeka, sodelavca in predvsem pacienta?

Medicinska sestra kot mati: niti dva njenih otrok nista enaka. Mati se zaveda, da sme in mora ljubiti vsakega po svoje, mora jih razumeti, se vanje vživeti, se prilagoditi, reševati napetosti in spore. Vse to je vodenje, učenje, modrost.

Ključna za delovanje osebnosti so čustva, ta so gibalno našega življenja, čeprav so večkrat podcenjena in prezrta. Čustva so pot spoznavanja samega sebe ter predstavljajo vez med nami in svetom. Razumeti čustva, to pomeni biti »čustveno pismen«. Pomeni, da se v eksplozivni fazi ne odzivamo več nagonsko, temveč sami izberemo svoj odziv. Stabilna čustvena drža prinese notranji mir in ustvarjalno sodelovanje. Čustva moramo obvladovati, to pomeni, da se jih zavedamo, jih razumemo in pravilno izrazimo. Recept za obvladovanje je, da čustvo prepoznamo in ga sprejmemo, v sebi ustvarimo svojstven odziv (dihamo, se umak-

nemo ...). Na dogodek moramo pogledati z druge perspektive. Uporabiti moramo veliko pozitivne naravnosti in dobre volje ter izrazimo čustvo z »jaz« sporočilom.

Pri odločitvah, ki jih sprejemamo v življenju, je naše vedenje lahko dobro za vse, lahko je dobro zame in slabo zate in obratno, dobro zate in slabo zame ter celo slabo za oba. Dokler se ob odločanju sprašujemo, ali je odločitev dobra za vse, toliko časa ostajamo v pozitivnih življenjskih strategijah.

In še ena dobra misel s seminarja: mnogi menijo, da je ustvarjanje dobrih odnosov na delovnem mestu dolžnost zaposlenih. Toda to je naša **pravica** – ne dovolimo, da nam jo kdo krati.

Ponovitev seminarja bo v mesecu aprilu v Mariboru. Informacije: elite.klara@siol.net

Po srečanju smo izvedli tudi anketo med udeleženkami in dobili naslednje rezultate.

Na anketo je odgovorilo 161 udeleženek. Seminar je v celoti izpolnil pričakovanja pri 86,96 % vprašanih. Vsebine so bile ocenjene od 1 do 5 točk. Povprečna ocena vsebin je bila 4,55–4,90 točke, podajanje tem posameznih vsebin pa je bilo ocenjeno od 4,53–4,90 točke. Organizacijo je ocenilo kot odlično 59,01 % udeleženek in kot dobro 40,37 %. Z organizacijo ni bila zadovoljna 1 udeleženka.

Še nekaj misli s strani udeleženek po končanem seminarju:

Seminar je bil zelo zanimiv; začneš razmišljati o sebi, kaj bi lahko spremenil v vsakdanjem življenju.

Naj bo našim hčeram dana možnost poslušati oziroma udeležiti se takšnega seminarja že v mladosti. Morda bi jih povabili prihodnje leto.

Odlično vzdušje, odlično sodelovanje.

Seminar mi je bil zelo všeč, saj menim, da vsi premalo delamo na sebi in na odnosih z drugimi; name je deloval pozitivno.

Zelo kakovostno. Poslušala sem že več predavanj gospe Klare in so mi veliko pomenila, tako osebno kot profesionalno.

Več o analizi ankete lahko najdete na spletni strani DMSBZT Gorenjske.

Volilni občni zbor

Na tem srečanju smo izpeljali tudi volilni občni zbor ter izvolili nove organe društva za obdobje štirih let. Našega srečanja sta se udeležili tudi gospa mag. Zdenka Tičar, podsekretarka na Ministrstvu za zdravje, in gospa Monika Ažman, izvršna direktorica Zbornice – Zveze; seznanili sta nas z aktualnimi dogajanji na zbornici zvezi in Ministrstvu za zdravje. Dan smo zaključili ob prijetnem druženju, izmenjavi mnenj in izvrstnem kosilu.

Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske je imelo 19. februarja 2009 volilni občni zbor. Za obdobje od leta 2009 do 2012 smo izvolili nove organe društva.

Organi Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske so:

KOLEGIJ PREDSEDNIKA PREDSEDNICA DRUŠTVA

Judita Slak

PODPREDSEDNICA ZA SPLOŠNE ZADEVE

Avrea Šuntar Erjavšek

PODPREDSEDNICA ZA IZOBRAŽEVANJE

Tatjana Jakhel

ČLAN

Otilija Mertelj

ČLAN

Vesna Jenštrle

Člani IO

Marija Šlibar – ZD Radovljica, Maja Pelko – ZD Kranj, Vasiljka Kokalj – ZD Jesenice, Ljuba Ropret – ZD Bled, Bohinj, Dragica Arnolj – ZD Škofja Loka, Sabina Pogačar Traven – Dom upoko-jencev Predvor, Nada Legat – Psihiatrična bolnišnica Begunje, Vesna Jenšterle – BGP Kranj, Logar Milena – ZD Tržič, Biljana Djakovič – Center slepih Škofja Loka, Mateja Koprivnik – Dom Petra Uzarja Tržič, Irma Šmelcer – Dom upoko-jencev Kranj, Maja Štempihar – Srednja šola Jesenice, Nuša Bajda – Dom dr. Janka Benedika, Nevenka Grilc – CUDV Matevža Langusa, Marija Anžič – Patronažno varstvo Kranj – Predstavnica zaposlenih pri zaseb-nikih, Stana Štajer – Zobozdravstvena dejavnost, Katja Gahona Gliha – predstavnica študentov Visoke šole za zdravstvo, Katja Skinder Savič – predstavnica Visoke šole za zdravstvo, Dita Pečič – sekcija za pohodništvo, Ivana Hartman – sekcija za izletništvo, Nataša Zakrajšek – SB Jesenice, Jožica Trstenjak – SB Jesenice, Ivanka Živič – sekcija upokojenih medicinskih sester

NADZORNI ODBOR

REDNI

Marjan Žagar – predsednik, Barbara Stele, Jana Božič

NAMESTNIKI

Katica Zlatar – sekcija za ustvarjalne delavnice, Marija Šlibar, Maja Pelko

ČLANI ČASTNEGA RAZSODIŠČA

Katica Zlatar – predsednica, Andreja Peternelj, Irma Šmelcer, Maja Štempihar, Dita Perčič

ČLANI STATUTARNE KOMISIJE

Otilija Mertelj – predsednica, Judita Slak, Marjan Žagar, Avrea Šuntar Erjavšek, Tatjana Jakhel

ČLANI KOMISIJE ZA DODELJEVANJE SREDSTEV

Tatjana Jakhel – predsednica, Štefan Duh, Otilija Mertelj, Sabina Traven Pogačar, Avrea Šuntar Erjavšek

ČLANI KOMISIJE ZA PRIZNANJA

Štefan Duh – predsednik, Jana Božič, Dita Perčič, Nada Legat, Marija Anžič

12. maj - mednarodni dan medicinskih sester

**Moto: »Delivering Quality, Serving Communities:
Nurses Leading Care Innovations«.**

»Medicinske sestre zagotavljamo kakovost in uvajamo novosti«

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek, dne 16.04.2009 ob 17.00 uri, v veliki predavalnici kirurške stolpnice UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, Maribor
TEMA SREČANJA
STROKOVNI KLINIČNI VEČER
Program izobraževanja
KO SE DUŠEVNA MANJRAZVITOST PREPLETA Z DUŠEVNO MOTNJO Nataša Potočnik Dajčman, dr. med., spec. psih. VELIKI MALI ČLOVEK Viktorija Štiglic, dipl.m.s.
Organizator
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Strokovno izpopolnjevanje je za člane mariborskega društva brezplačno, za člane drugih regijskih strokovnih društev znaša 18 EUR, za nečlane Zbornice-Zveze znaša 27 EUR (DDV je vključen v ceno). V ceno je vključena organizacija kliničnega strokovnega večera, potrdilo o udeležbi, osvežitve v odmoru.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno izobraževanje je vpisano v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije pod številko 225/2008 in je ovrednoteno s 4 LT (pas. udeleženci) in 6 LT (akt. udeleženi)
Dodatne informacije in prijava
Kotizacijo nakažete na TR društva DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 00 10, pri Nova KBM d.d. Prijava na strokovni klinični večer potekajo na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si - PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek in sobota, 17. in 18. april 2009 v Kongresnem centru Rogaška 08.00 – 09.45 Registracija udeležencev
TEMA SREČANJA
Dvodnevni seminar NUJNA INTERNISTIČNA STANJA V PREDBOLNIŠNIČNEM OKOLJU SLADKORNA BOLEZEN
Program izobraževanja
Program je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si
Organizator
ZBORNICA - ZVEZA Sekcija reševalcev v zdravstvu
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z vštetim DDV znaša: za člane ZZBNS 160 €, za nečlane 320 € in poleg udeležbe na predavanjih in delavnicah vključuje tudi torbico srečanja, zbornik, slavnostno večerjo in osvežitve v odmorih. Kotizacijo nakažite na TR ZDMSZT: št. 02031 - 0016512314, sklic na št. 00 0219 – 17042009
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Seminar je vpisan v register strokovnih izobraževanj Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije, udeležba prinaša licenčne točke poslušalcem in aktivnim udeležencem ter se upošteva pri napredovanju.
Dodatne informacije in prijava
Nujna je pisna prijava na seminar, ki jo pošljite na: Zdravstveni dom Kranj, Reševalna postaja Jože Prestor, Gosposvetska cesta 10, 4000 Kranj Dodatne informacije so možne po telefonu 041/608 201 ali e-pošti joze.prestor@zd-kranj.si . Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico, številko

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
17.- 18. april 2009, Rimske toplice, hotel Rimske terme, registracija poteka od 8.30 do 9.30
TEMA SREČANJA
CELOSTNA OBRAVNAVA PACIENTA Z GASTROSTOMO IN JEJUNOSTOMO IN POSEBNOSTI PREHRANJEVANJA
Program izobraževanja
Program je objavljen na spletni strani Zbornice - zveze v rubriki STROKOVA SREČANJA
Organizator
ZBORNICA - ZVEZA Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Za člane 190 EUR, za nečlane 300 EURnakazilo na ZZBNS-ZDMSBZTS št.02031- 0016512314, sklic 00 0215 - 17042009 s pripisom za Sekcijomedicinskih sester v enterostomalni terapiji pri NLB d.o.o banki, Tavčarjeva 7, Ljubljana
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Seminar je ovrednoten z 11,5 licenčne točke
Dodatne informacije in prijava
boza.hribar@gmail.com tamara.stemberger@gmail.com

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
22. 4. 2009, v dvorani Prostovoljnega gasilskega društva Žalec, Ul. heroja Staneta 1, Žalec, 8:30 – 9:30: Registracija udeležencev
TEMA SREČANJA
4. STROKOVNO POSVETOVALNO SREČANJE ZDRUŽENJA ZPMS PATRONAŽNA ZDRAVSTVENA NEGA STAROSTNIKA
Program izobraževanja
Program je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si
Organizator
Združenje zasebnih patronažnih medicinskih sester Krško, E-naslov: zdruzenje.zpms@gmail.com Spl. stran: www.patronaza.si
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija znaša 90 € in jo nakažite vsaj dva dni pred srečanjem na TRR ZPMS: 03155-1000422425, sklic: 00 22-04-2009. V kotizacijo so všeti vsi stroški organizacije in izvedbe srečanja, Zbornik predavanj ter kosilo in napitki med odmori.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Udeleženci bodo prejeli potrdila. Za seminar smo na Zbornico – Zvezo oddali vlogo za vpis v Register strokovnih izobraževanj in pridobitev licenčnih točk.
Dodatne informacije in prijava
Na strokovno srečanje se lahko prijavite s prijavnico, ki je objavljena na spletni strani: http://www.patronaza.si/Templates/Prijava.doc ali s prijavnico iz Utripa. Pošljite jo najpozneje do 17. aprila 2009, na naslov Urška Flajs, Cankarjeva ul.4, 3310 Žalec ali na e-naslov: zdruzenje.zpms@gmail.com

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek 14. 05. 2009 Ljubljana DMBZT Ljubljana, Poljanska 14 Pričetek ob 8.30 uri Registracija udeležencev med 8.00 do 8.30 uro
TEMA SREČANJA
ETIKA V PRAKSI ZDRAVSTVENE NEGE
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV za člane znaša 100 EUR, za nečlane 120 EUR in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 20.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno izpolnjevanje je ovrednoteno s 7,5 licenčnimi točkami. Udeležba šteje za izpolnitev obveznih vsebin iz poklicne etike za podaljšanje licence za samostojno delo v zdravstveni in babiški negi.
Dodatne informacije in prijava
Pisno prijavo s podatki – plačnika (zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) pošljite do 05. maja 2009 na naslov DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov irma.kiprijanovic@gmail.com ali tajnistvo@drustvo-med-sester-lj.si

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
15.5.2009, Kamnik, CIRIUS-Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje, Novi trg 43a, 1241 Kamnik.
TEMA SREČANJA
CELOSTNA IN VARNA OBRAVNAVA OTROKA IN MLADOSTNIKA Z GIBALNO OVIRANOSTJO V CIRIUS KAMNIK.
Program izobraževanja
Predstavitve centra CIRIUS, glavni vzroki gibalne oviranosti in psihološki vidik, kronična respiratorna odpoved pri ŽM obolenjih, ZN otroka in mladostnika a asistirano ventilacijo, oralno zdravlje, mladostnik z epidermiolizo v izobraževalnem procesu, ZN otroka in mlad. z inkontinenco.
Organizator
ZBORNICA - ZVEZA Seksija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pediatriji.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV za člane znaša za 1 dan 95 EUR, za nečlane 125 EUR. Poravnate jo lahko na ZBNS-ZSDMSBZTS št.02031-0016512314, sklic na 00 0209-15052009, ki je odprt pri NLB d.d., poslovalnica Tavčarjeva 7, 1000 Ljubljana.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovni seminar je pri Zbornici-Zvezi v postopku licenčnega vrednotenja.
Dodatne informacije in prijava
Prijavite se s prijavnico iz Utripa ali po elektronski pošti preko Zbornice-Zveze s točnimi podatki do 10.5.2009 na naslov Anica Vogel, SB SG, Gosposvetska cesta 1, 2380 Slovenj Gradec. Dodatne informacije Anica Vogel tel.: 02 88 23 471 in Ivanka Limonšek tel.: 02 75 40 200.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek - sobota 15.-16.maj 2009, ROGLA Hotel Rogla- Planja Pričetek ob 9.15 uri Registracija udeležencev 8.15 -9.15 Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o vplačani kotizaciji.
TEMA SREČANJA
PREHRANA KRITIČNO BOLNEGA
Program izobraževanja
Program strokovnega seminarja je objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze www.zbornica-zveza.si
Organizator
ZBORNICA - ZVEZA Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Dvodnevna znaša za člane ZZ 160 EUR, za nečlane 320 EUR, enodnevna za člane 95 EUR, za nečlane 190 EUR. Kotizacijo nakažete na transakcijski račun: ZBNS - ZDMSBZTS pri NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, številka 02031-0016512314, sklic na št. 00 0204 - 15052009 s pripisom "sekcija za anestezijo"
Licenčne točke Zbornice-Zveze
V postopku pridobitve licenčnih točk pri Zbornici - Zvezi
Dodatne informacije in prijava
E ali pisne prijave na prijavnici objavljeni na spletni strani oz. v vsaki številka Utrip-a pošljite do 9. 5. 2009 na sedež ZZ, Vidovdanska 9, 1000 Ljubljana. Rezervacija prenočišč do 4.5.2009, e-naslov: menjrogl@unitur.eu , tel. št. 05 757 74 44 Asja Jaklič, e-naslov: asja.jaklic@gmail.com

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sreda 20. 05. in četrtek 21. 05. 2009 Ljubljana DMSBZT Ljubljana, Poljanska 14 Pričetek ob 8.00 uri Registracija udeležencev med 7.30 do 8.00 uro
TEMA SREČANJA
MANAGEMENT ZDRAVSTVENE NEGE V LUČI ETIKE
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Organizator
DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV za člane znaša 175 EUR, za nečlane 215 EUR in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 20.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Strokovno izpopolnjevanje je ovrednoteno s 13 licenčnimi točkami. Udeležba šteje za izpolnitev obveznih vsebin iz poklicne etike za podaljšanje licence za samostojno delo v zdravstveni in babski negi.
Dodatne informacije in prijava
Pisno prijavo s podatki - plačnika / zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence / pošljite do 10.maja 2009 na naslov DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov irma.kiprijanovic@gmail.com ali tajnistvo@društvo-med-sester-lj.si

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
od 22. do 23. 5. 2009 v dvorani GIO, Dunajska 160 Ljubljana 8:00 - 8:30 prihod in registracija
TEMA SREČANJA
KAKOVOSTNA OBRAVNAVA BOLNIKA V DRUŽINSKI MEDICINI (NEVROLOGIJA, ONKOLOGIJA, PREVENTIVA, INTERNA, UROLOGIJA, GERONTOLOGIJA, SAMOZDRAVLJENJE, DELAVNICE)
Program izobraževanja
CELOTEN PROGRAM STROKOVNEGA SREČANJA JE DOSTOPEN NA SPLETNI STRANI ZBORNICE-ZVEZE
Organizator
ZDRUŽENJE ZDRAVNIKOV DRUŽINSKE MEDICINE SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V SPLOŠNI MEDICINI KATEDRA ZA DRUŽINSKO MEDICINO MF V LJUBLJANI ZAVOD ZA RAZVOJ DRUŽINSKE MEDICINE
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija (DDV ni vključen) za udeležbo na predavanjih za zdravnike znaša 160 EUR, za medicinske sestre in zdravstvene tehnike 90 EUR. Ob udeležbi zdravnika IN medicinske sestre istega tima 50 EUR popusta, kotizacija za oba skupaj 200 EUR pri prijavi DO 20.4.2009 (DDV ni vključen).
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Postopek za dodelitev licenčnih točk poteka
Dodatne informacije in prijava
Prijave: Prijavnico pošljite na Katedro za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, lahko tudi po faksu: 01/438 69 10 ali e-pošti: kdrmed@mf.uni-lj.si . Prijavnica mora vsebovati podatke o plačniku.

Društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sreda 27. maja 2009, Kranj Zavarovalnica Triglav, Bleiweisova 20 - velika predavalnica Pričetek ob 9:00 uri Registracija udeležencev med 8:30 in 9:00 uro
TEMA SREČANJA
ETIKA IN ZDRAVSTVENA NEGA SEMINAR ZA MEDICINSKE SESTRE IN ZDRAVSTVENE TEHNIKE
Program izobraževanja
Program seminarja je objavljen na spletni strani DMSBZT Gorenjske na: http://www.dmsbzt-gorenjske.si
Organizator
IO DMSBZT Gorenjske v sodelovanju z DMSBZT Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Za člane/ice DMSBZT Gorenjske je kotizacija 80 EUR z DDV za člane/ice drugih regijskih društev 120 EUR, za nečlane/ice Zbornice - Zveze 160 EUR, za upokojene medicinske sestre 20 EUR. Kotizacijo nakažete na TR društva DMSBZT Gorenjske številka 07000-0000110185 sklic 2205. Prijava do 22.5.2009.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
V postopku pridobivanja licenčnih točk Zbornice - Zveze.
Dodatne informacije in prijava
DMSBZT Gorenjske ga. Judita Slak, Bolnišnica Golnik-KOPA, odd.600, Golnik 36, 4204 Golnik ali po e-pošti judita.slak@klinika-golnik.si Dodatne informacije na tel. št. 040 283 829.

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
29. in 30.maj 2009, Bled, hotel Kompas
TEMA SREČANJA
PRISTOP VEČDISCIPLINARNEGA TIMA PRI OBRAVNAVI PLJUČNEGA PACIENTA
Program izobraževanja
Dvodnevni strokovni seminar
Organizator
ZBORNICA - ZVEZA Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pulmologiji
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za dvodnevni seminar z DDV znaša za člane Zbornice- Zveze 160EUR, za nečlane 320EUR. Enodnevna kotizacija za člane 95EUR, za nečlane 190EUR. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun ZZBNS-ZDMSBZTS pri NLB, številka rač. 02031-0016512314, sklic na št.0208 -29052009 pulmološka sekcija.
Licenčne točke Zbornice-Zveze
Dodatne informacije in prijava
Pisne prijave na prijavnici, objavljeni v vsaki številki Utripa, pošljite na naslov: Marija Špelič, KO za pljučne bolezni in alergijo, Zaloška 7, UKC Ljubljana. odatne informacije na e-naslovu: marija.spelic@kclj.si Rezervacije prenočišč v hotelu Kompas, Bled, Tel. 04 5782 112

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
5. junij 2009, ROGAŠKA SLATINA, HOTEL SAVA, PRIČETEK OB 9.30 URI. REGISTRACIJA OD 9.00 DO 9.30.
TEMA SREČANJA
PROMOCIJA ZDRAVJA IN PREPREČEVANJE BOLEZNI OBTOČIL V MEDICINI DELA, PROMETA IN ŠPORTA
Program izobraževanja
PROGRAM IZOBRAŽEVANJA JE OBJAVLJEN NA SPLETNI STRANI ZBORNICE - ZVEZE. POSLANA BODO TUDI VABILA.
Organizator
ZBORNICA - ZVEZA SEKCIJA MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
KOTIZACIJA ZA ČLANE 95 EUR Z DDV, ZA NEČLANE 120 EUR Z DDV, TRANSAKCIJSKI RAČUN ZDMZTS ŠT. 02031 - 0016512314, SKLIC 00 0201 - 05062009. DO 150 UDELEŽENCEV, PRIJAVA MOŽNA DO 31.5.2009
Licenčne točke Zbornice-Zveze
V POSTOPKU PRIDOBITVE LICENČNIH TOČK ZBORNICE - ZVEZE
Dodatne informacije in prijava
PRIJAVA DO 31.5.2009, ANA LAVRIH 01 428 40 38 ana.lavrih@polijca.si

Strokovno združenje nutricionistov in dietetikov
vas vabi na strokovni seminar z naslovom:

**„PREHRANSKA OBRAVNAVA BOLNIKOV S
KRONIČNO VNETNO BOLEZNIJO ČREVEESA TER
PERIOPERATIVNA PREHRANA PRI KARCINOMU
NA DEBELEM ČREVESU“**

ki bo potekal, 20.5.2009, v hotelu MONS, Pot za Brdom
55, Ljubljana.

Program seminarja

15.30	Registracija udeležencev
16.00	Pozdrav udeležencev
16.10	Kronična vnetna bolezen črevesja v odrasli dobi – pomen na prehranskih potrebah Dejan Urlep
16.30	Kronična vnetna črevesna bolezen v otroški dobi – sodobni vidiki zdravljenja Darja Urlep-Lužaj
16.50	Prehranska podpora pri kronični vnetni boleznici črevesja Dušanka Micetič-Turk
17.10	Načela zdravega prehranjevanja pri pacientih s kronično vnetno boleznijo črevesja Svetlana Šarenac
17.30	Razprava
17.50	Odmor s kavo
18.10	Vloga enteralnih pripravkov pri prehranski oskrbi bolnika Abbott Laboratories, d.o.o.
18.20	Pomen perioperativne prehrane pri bolnikih z rakom na debelem črevesu Nada Rotovnik-Kozjek
18.40	Periopreativna prehrana pri bolnikih z rakom na debelem črevesu – dileme in rešitve Lavrinec Pavla Lavrinec Jože
19.00	Razprava
19.10.	Večerja

Na strokovno srečanje se lahko prijavite do, 10. 5. 2009, s prijavnico, ki je objavljena na spletni strani Združenja: <http://www.zdruzenje-nutricionisti-dietetiki.si>. Več informacij o seminarju lahko dobite tudi pri tajniku Združenja na tel. številki: 01 522 28 81. Za člane Združenja znaša kotizacija 30 EUR, za nečlane Združenja pa 50 EUR. Prisrčno vabljeni!

Nova pravila za objavlanje napovedi in programov izobraževanj v Utripu

Spoštovani!

Recesija je prisotna tudi pri našem delu in predstavlja razlog več za uvedbo novosti, ki smo jo napovedali že junija lani.

Zbornica – Zveza ima namreč novo in dobro obiskano spletno stran, zato v skladu s sklepom Upravnega odbora v prihodnje v Utripu ne bomo več objavljali celotnih programov izobraževanja, saj bodo ti na voljo na spletni strani, v glasilu Utrip pa bomo objavljali samo napovedi izobraževanj s ključnimi podatki.

Tabela/obrazec, ki predstavlja podlago za objavo izobraževanja v Utripu, je na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze.

V enem oknu je največ 300 znakov vključno s presledki.

Tako po elektronski pošti na naslov utrip@zbornica-zveza.si sprejemamo samo napovedi, oddane na obrazcu, ki je na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze www.zbornica-zveza.si.

Obenem nam seveda posredujete tudi celotne programe izobraževanja, ki bodo objavljeni na spletni strani Zbornice – Zveze.

Plačane oglase objavljamo tako, kot so naročeni (n.pr. levi stolpec na tej strani)

Na ta način bomo znižali stroške tiska in poštnine za Utrip.

Hvala za razumevanje!

Uredništvo Utripa

INTERDISCIPLINARNA OBRAVNAVA ORTODONTSKIH PACIENTOV

PORTOROŽ, 17. in 18. april 2009

Spoštovani,

Katedra za čeljustno in zobno ortopedijo Medicinske fakultete v Ljubljani in Društvo ortodontskih tehnikov vljudo vabita na 2. letno srečanje z naslovom: INTERDISCIPLINARNA OBRAVNAVA ORTODONTSKIH PACIENTOV.

Razvoj različnih vej stomatologije v zadnjih desetletjih je omogočil doseganje vrhunskih rezultatov tudi pri obravnavi najbolj zapletenih zobnih in čeljustnih nepravilnosti. Zaradi številnih kompleksnih možnosti posameznih specialističnih področij je celostna in kakovostna obravnavna pacientov vse pogostejša možna le z interdisciplinarnim pristopom.

Na Stomatološki kliniki v Ljubljani je dr. Miroslav Milačič leta 2005 v sodelovanju s

predstojniki kateder posameznih specialističnih področij vpeljal strokovne konzilije, na katerih se zdravniki specialisti interdisciplinarno odločajo, kako naj s so-dobnimi diagnostičnimi postopki in sredstvi potekajo obravnavna, načrtovanje in spremljanje zdravljenja ortodontskih pacientov. V interdisciplinarnem timu poleg zdravnikov specialistov sodelujejo tudi zobotehniki, zdravstveni tehniki in medicinske sestre. Na srečanju bodo predstavljena doktrinarna izhodišča pri načrtovanju zdravljenja ortodontskih pacientov s specialisti oralne in maksilofacialne kirurgije, stomatološke protetike in paradontologije.

Vljudo vabljeni v Kongresni center Bernardin v Portorožu 17. in 18. aprila 2009.

PROGRAM SREČANJA

petek, 17. april 2009

08.00 - 08.30	registracija
08.30 - 09.30	prof. dr. F. Farčnik, dr. dent. med, doc. dr. M. Ovsenik, dr. dent. med Funkcionalna diagnostika v čeljustni in zobni ortopediji
09.30 - 10.00	M. Milačič, dr. dent. med., M. Mauer Aktivator - klinični prikaz primerov in laboratorijska izdelava aparata
10.00 - 10.30	K. Arko-Kampuš, dr. dent. med., V. Benedičič, zobotehnik Herbstov šarnir - prikaz kliničnega primera in izdelava aparata
10.30 - 11.00	M. Tomagelli, zobotehnik Twin Block - laboratorijska izdelava aparata
11.00 - 11.30	odmor
11.30 - 12.30	prof. dr. F. McDonald, dr. dent. med. slovesnost in predavanje profesor F. McDonalda ob podelitvi naziva zaslužni profesor Univerze v Ljubljani prof. dr. Francu Farčniku: Znanstvena utemeljitev funkcionalnih ortodontskih aparatov
12.30 - 14.30	kosilo
14.30 - 15.00	M. Milačič, dr. dent. med., doc. dr. M. Ovsenik dr. dent. med., doc. dr. N. Ihan Hren, dr. med. Sodobni protokol ortodontsko-kirurške obravnave pacienta
15.00 - 15.10	doc. dr. I. Kopač, dr. dent. med. Uporaba obraznega loka v stomatologiji
15.10 - 15.20	doc. dr. M. Drevenšek, dr. dent. med. Uporaba obraznega loka pri ortognatskih posegih
15.20 - 15.30	B. Kaplan, zobotehnik Vmavčenje modelov v artikulator s pomočjo obraznega loka za izdelavo stabilizacijske opornice
15.30 - 16.00	odmor
16.00 - 16.30	doc. dr. N. Ihan Hren, dr. med. Sodobni vidiki obravnave ortognatskih pacientov - paradigma mehkih tkiv
16.30 - 17.00	doc. dr. B. Gašpirc, dr. dent. med. Uporaba laserja v ortodontiji

17.00 - 18.30	doc. dr. M. Ovsenik, dr. dent. med. Sestanek organizacijskega odbora EOS 2010
19.30	Slavna večerja v počastitev podelitve naziva zaslužni profesor Univerze v Ljubljani prof. dr. Francu Farčniku v kongresnem centru Bernardin
sobota, 18. april 2009	
09.00 - 10.30	prof. dr. L. Marion, dr. dent. med., asist. dr. Č. Oblak, dr. dent., prof. dr. M. Petelin, dr. dent. med., doc. dr. N. Ihan Hren, dr. med., M. Milačič, dr. dent. med., doc. dr. M. Ovsenik, dr. dent. med. Interdisciplinarno načrtovanje zdravljenja - strokovni konziliji na univerzitetni stomatološki kliniki (paradontologija, protetika, kirurgija, ortodontija)
10.30 - 11.00	odmor
11.00 - 11.30	asist. J. Volk dr. dent. med., asist. mag. R. Zupančič, dr. dent. med. Implantološka oskrba ortodontskih pacientov

PROGRAM SREČANJA ZA MEDICINSKE SESTRE IN ZDRAVSTVENE TEHNIKE ORGANIZACIJA DELA V ORTODONTSKI AMBULANTI

petek, 17. april 2009	
14.30 - 15.00	M. Gliha, prof. zdravstvene vzgoje Slavna otvoritev srečanja in pozdravni nagovor
15.00 - 15.30	M. Lunar, višja medicinska sestra Delo medicinske sestre v ortodontski ambulanti
15.30 - 16.00	V. Česen, diplomirana medicinska sestra Od dezinfekcije do sterilizacije kirurških inštrumentov na KO za Maksilofacialno in oralno kirurgijo
16.30 - 17.00	odmor
17.00 - 17.30	Flegis d.o.o. Pripomočki za vzdrževanje ustne higiene ortodontskih pacientov
17.30 - 17.40	M. Zore, dr. dent. med. Oralno-higienski indeks pacientov pred pričetkom obravnave
17.40 - 18.00	asist. J. Volk, dr. dent. med. Pomen vzdrževanja brezhibne ustne higiene pri ortodontskih pacientih

*Licenčne točke za vse skupine udeležencev so v postopku pridobivanja.

Univerza v Ljubljani
Medicinska fakulteta
Katedra za čeljustno
in zobno ortopedijo

Kotizacija znaša za zdravnike 230 evrov, za vse ostale 150 evrov. Prijavnico lahko pošljete po elektronski ali klasični pošti na naslov: Jura Štok (jura.stok@mf.uni-lj.si) / Katedra za čeljustno in zobno ortodontijo / Medicinska fakulteta / Vrazov trg 2 / 1000 Ljubljana / informacije v zvezi z nastanitvijo dobite na spletnem naslovu: www.h-bernardin.si / Kotizacijo nakažite na račun: D.Š. 44752385 / TRR: 01100-6030708380 / KTO 250-168

Poročilo s strokovnega srečanja

Etika v praksi zdravstvene in babiške nege

Tatjana Skoliber

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ptuj – Ormož je v sodelovanju z Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana 14. marca 2009 na Ptuj organiziralo strokovno srečanje na temo »Etika v praksi zdravstvene in babiške nege«.

Po pozdravnem nagovoru predsednice DMSBZT Ptuj – Ormož, gospe **Vesne Krof**, smo najprej izvedli redni občni zbor društva. Sledilo je predavanje, kjer sva **Tatjana Skoliber** in kolegica **Anita Meško** predstavili zdravstveno nego nasilnega pacienta. Zaposleni sva v Psihiatrični bolnišnici Ormož. Najin strokovni prispevek je bil sestavljen iz naslednjih tem: nega agresivnega pacienta, posebni varovalni ukrepi, sprejem pacienta proti njegovi volji in pa seveda etične dileme, s katerimi se pri svojem delu srečujemo. V dilemah smo, ko negujemo nasilnega pacienta, ko ga fizično omejujemo ali mu dajemo zdravila, čeprav on tega ne želi. Vsak dan pri svojem delu ne razmišljamo o etiki in etičnih vprašanjih, nemalokrat nas v to prisili šele kak neljub dogodek ali kritičen sestavek svojcev. Se pa neštetokrat vprašamo, ali smo ravnale prav in ali s svojim ravnanjem nismo naredile škode. Tega se izvajalci zdravstvene nege v naši bolnišnici zelo dobro zavedamo. Po odmoru nam je gospa **Marina Velepčič** predstavila Načela in standarde Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije v praksi zdravstvene in babiške nege. Kodeks vključuje profesionalne

vrednote, človekove pravice in etična načela, ki se navezujejo na različna področja: odnos do pacienta, odnos do sodelavcev, odnos do družbe ter odnos do lastne stroke. Kogice Splošne bolnišnice Ptuj so predstavile nekaj primerov iz prakse, ko so bile kršene pacientove pravice ali Kodeks etike. Vsak izmed nas se kdaj vpraša, kaj naj stori, kaj je moralno ... Včasih pri svojem delu naredimo to, kar moramo narediti, za človeka, za svojo mirno vest. V nadaljevanju je gospa **Sandra Naka** spregovorila o odgovornosti medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Znanje, ki ga imamo, mora dopolnjevati motivacija, lastna presoja in nenehno spremljanje stroke. Gospa Naka nam je podala nekaj priporočil za primere, ko prevzamemo naloge, ki presega-jo naše kompetence, hkrati pa nam je predstavila vrste odgovornosti in pravne vidike. Lep sončen sobotni dan nam je na koncu še polepšala gospa **Vera Štebe**, ki nas je s svojo energijo popeljala prek verbalnega, neverbalnega, partnerskega in profesionalnega komuniciranja. »Dober dan«, »hvala«, »prosim« in »oprosti« so besede, ki vzamejo malo časa, dajejo pa izredno veliko. Tudi to je zdravstvena nega.

Čestitka

»Da bi bili ljudje ob svojem delu srečni,
so potrebne tri stvari:
Zanj morajo biti pripravljeni,
ne sme ga biti preveč
in ob njem morajo imeti občutek
uspešnosti.«

J. Ruskin

Na fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru sta v mesecu marcu 2009

diplomirali sodelavki

ANDREJA ŠPILEK PLAHUTNIK

In

ANAMARIJA BRATKOVIČ

Iskrene čestitke!

Kolektiv ZDL - SNMP

Hospic v dolenjskem Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov

društvo
medicinskih sester, babic
in zdravstvenih tehnikov
Novo mesto

Marjeta Berkopec

"Radi bi doumeli skrivnost smrti. Toda kako jo boste našli, če je ne iščete v srcu življenja?"

K. Gibran

V slovenski družbi je odnos do umiranja in smrti še vedno zavrt v številne predsodke, strahove in skrivnosti. Medicinske sestre se pri svojem delu vsakodnevno srečujemo z zdravstveno nego neozdravljivo bolnih, umirajočih in z žalujočimi svojci. Kako reagirati v takšnih trenutkih? Kaj reči neozdravljivo bolnemu? Znamo biti v težkem procesu sprejemanja smrti tem bolnikom in njihovim svojcem v oporo? Kako pristopiti k žalujočim svojcem, ki so pravkar izgubili drago osebo? Kakšen je naš odnos do umiranja in smrti? Vprašanj, ki se odpirajo, je nešteto. Kljub zavedanju, da se vsako življenje enkrat konča, je strahov in stisk ob umiranju, tudi med zdravstvenimi delavci, veliko.

Slovensko Društvo hospic, ki si prizadeva za detabuizacijo smrti ter naraven odnos do umiranja in žalovanja v slovenski družbi, je v dolenjskem Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov sredi marca predstavila Majda Brumec, dipl. m. s. Slovensko društvo hospic je nevladna, neprofitna humanitarna organizacija, ustanovljena junija 1995, ki deluje na več območjih Slovenije. Društvo spremlja neozdravljivo bolne in njihove svojce. Izdaja literaturo s tega področja, prireja predavanja, seminarje in delavnice tako za strokovne delavce kot tudi za laične osebe. Organizira usposabljanje prostovoljcev za pomoč pri oskrbi bolnikov in nudi oporo žalujočim. Gospa Brumec je predstavila načela programa, ki jih navajamo.

- Spoštovanje življenja in sprejemanje umiranja kot naravnega dogajanja.

- Celostna oskrba bolnika, katere cilj ni podaljševanje ali skrajševanje življenja, ampak zagotavljanje čim boljše blažilne terapije (lajšanje bolečin in drugih težav pri bolniku), ki pripomore k izboljšanju bolnikove kakovosti življenja.

- Psihična in duhovna opora bolnikom in svojcem v težavnem procesu sprejemanja bližnje smrti.

- Zagovorništvo bolniku v spoštovanju njegovih želja, samoodločanju in dostojanstvu.

- Timski pristop do neozdravljivega bolnika in svojcev, v katerem sodelujejo vsi, ki skrbijo zanje.

- Posebna pozornost bolnikovim svojcem in bližnjim med boleznijo in po smrti v času žalovanja.

- Vključitev prostovoljcev v celostno obravnavno, kar prinaša novo kakovost v skrb za umirajoče.

- Oblikovanje družbenih razmer v želji, da bi čim več ljudi umiralo tam, kjer si želijo. Program se izvaja povsod, kjer se bolnik nahaja; doma, v bolnišnici, domu starejših občanov in drugod (<http://www.drustvo-hospic.si/htm/index2.htm>).

V okviru slovenskega Društva hospic deluje območna enota Novo mesto. Predstavila jo je **Marija Medle**, dipl. m. s., ki je spregovorila o nastajanju območne enote in o svojem usposabljanju za prostovoljno delo v hospicu. Sledilo je ponovno predavanje Majde Brumec, tokrat o timskem pristopu v paliativni oskrbi hospica, s predstavitev študije primera. **Nada Wolf**, višja med. ses. iz slovenskega Društva hospic, je svojo predstavitev nasloвила »Žalovanje je pot«. Spregovorila je o poti žalovanja, ki čaka žalujoče svojce. Čeprav žalovanje lahko razdelimo na tri stopnje (obdobje šoka, obdobje upora in obdobje sprejetja), ima vsak svojo pot žalovanja. Žalujoči ljudje potrebujejo spodbudo in pogum, da se soočijo z bolečino in se je ne bojijo. Predavateljica nas je spodbudila k razmišljanju s predstavitev različnih reakcij ljudi, ko se srečajo z žalujočim. Razmišljali smo tudi, kako bi se v podobni situaciji počutili sami.

Pogosto se zgodi, da smo zdravstveni delavci nemočni in bi se svojcem v trenutku smrti bližnje osebe najraje izognili. V takih trenutkih bodimo sočutni in razmišljajmo samo kot ljudje. Ravnajmo po svojem notranjem občutku.

Tudi v deževnem mesecu aprilu organiziramo

poslušanje planetarnega gonga

Gong izjemno hitro in močno transformira psihofizične blokade. Vsak človek je odraz mikrokozmosa; planetarni gongi vzvalovijo čakre, meridiane in organe. Gongi sončnega sistema čakre in organe uglasijo ter izboljšujejo psihološko, fiziološko in duhovno stanje vsakega človeka.

Na delavnico – poslušanje gonga – vas vabimo v ponedeljek, **20. APRILA od 18.00 do 19.30**, v društvene prostore na **Poljanski cesti 14 v Ljubljani**. Delavnico bo vodila medicinska sestra **Zlatka Pražnikar Vrbnjak**.

Za udobnejše počutje potrebujete športno opremo, toplo odejo in podlogo.

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest (15):

- po e-pošti: irma.kiprijanovic@gmail.com,
- na tel. številko: 041 754 695 (ob delavnikih od 8. do 9. ure),
- prispevek udeleženke/udeleženca znaša 8 evrov.

Odbor za komplementarno in naravno zdravilstvo
v zdravstveni negi pri DMSBZT Ljubljana
Zdenka Dovč

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Estetska kirurgija in kožni rak

Marjeta Berkopec

Koža je človekov največji organ, saj predstavlja 15 % njegove telesne teže. Koža, s katero se človek rodi, z njim raste, ohranja telesno temperaturo, prenaša čutne informacije iz okolja in ščiti organizem pred infekti. Z leti se postara, postane zgubana in neenakomerno obarvana. Med pomembne dejavnike, ki pospešujejo staranje kože, sodi pretirano sončenje, UV sevanje pa je tudi dejavnik tveganja za nastanek kožnega raka.

Foto: M. Berkopec

Udeleženci srečanja

Estetski kirurgiji in kožnemu raku smo v DMSBZT Novo mesto namenili februarско strokovno srečanje. Lepota nikoli ni bila nekaj absolutnega in nespremenljivega. Lepota je abstrakten pojem, ki se spreminja s časom, kulturo in raso. Močno je povezana z vsemi vidiki človekovega življenja. Vsak človek lepoto pojmuje po svoje. Že od nekdaj si ljudje prizadevajo za lep videz, saj ta pripomore tudi k boljši kakovosti življenja.

Danes si do lepšega videza lahko pomagamo z vrsto estetskih in rekonstruktivnih posegov. O kirurških metodah pomlajevanja je predavala **Tea Jedlovčnik Štrumbelj, dr. med., spec. plastične, rekonstrukcijske in estetske kirurgije**. Estetski kirurg skupaj s pacientom, ki se odloči za estetski poseg, po prvem pregledu pripravi terapevtski načrt, pacientu poda natančne informacije o posegu in možnih zapletih. V zdravstveno dokumentacijo sodi tudi fotografiranje pred posegom in po njem. Pacient mora podpisati tudi vsa potrebna soglasja. Estetska kirurgija je hitro razvijajoča se veda in spekter estetskih operacij je zelo pester. V predavanju smo poslušali o estetskih posegih na obrazu (blefaroplastika, brow lifting, facelifting, aloplastična augmentacija, otoplastika, rinoplastika), o estetski kirurgiji dojk, abderoplastiki, skulpturiranju telesa (liposukcija, zunanji ali notranji lifting stegen, brahioplastika) in zdravljenju plešavosti ter presajanju las. Predavateljica je pripravila veliko slikovnega gradiva o poteku operacij in fotografij pacientov pred posegom in po njem.

Seznani nas je tudi, kako boleči so posegi in kako dolgo je okrevanje. Prvo vprašanje, ki je sledilo slikoviti predstavitvi, je bilo namenjeno ceniku. Cene estetskih posegov v Sloveniji so primerljive in dostopne na spletnih straneh.

O kožnem raku je spregovoril **Igor Višnjar, dr. med., specialist kirurgije**. Incidenca kožnega raka v Sloveniji in v svetu narašča. Rak kože je drugi najpogostejši rak. Vzroki za nastanek kožnega raka so različni, najpogostejše dedni dejavniki v kombinaciji z dejavniki tveganja iz okolja, predvsem z UV sevanjem, ki povzroči kancerogeno genetsko spremembo na koži. Najpogostejši je bazalnocelični karcinom, strmo pa narašča tudi incidenca malignega melanoma. Najpogostejše mesto nastanka je pri moškem na trupu, pri ženskah pa na nogah. Zdravljenje primarnega melanoma je kirurško – ekscizija (izrez) celotne lezije z varnostnim robom, ki je odvisen od debeline malignega melanoma. Preoperativno in pooperativno zdravstveno nego pacienta s kožnim rakom je predstavila **Mateja Gregorič Košak, dipl. m. s.**

Jožica Rešetič, dipl. m. s., univ. dipl. org., spec., je spregovorila o vlogi medicinske sestre pri preprečevanju raka kože s podarkom na zdravstveni vzgoji.

Sledilo je še predavanje gospe **Vide Potočnik**, ki je predstavila pripomočke za nego kože po brazgotinah.

Strokovno srečanje in druženje upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana dne 4. marca 2009 v Domu upokojencev na Taboru v Ljubljani

Marija Filipič

Gospa mag. Ljiljana Leskovic nas je zelo lepo, strokovno, prijazno in ne zastrašujoče pripravila na starost in procese staranja, ki ni bolezen, ampak le fiziološki pojav vseh živih bitij; starejšega človeka je označila kot zgrajeno, izkušeno in edinstveno osebnost.

V zelo lep dokaz nam je bila 103-letna gospa, ki se je strinjala, da se kolegice slikajo z njo in fotografijo objavijo v našem časopisu. Izdala nam je tudi svoj življenjski recept, in sicer zmereno, zdravo in prej skromno kot razkošno življenje z veliko gibanja.

Meja za starost se dviguje. Po raziskavah večina starostnih težav nastaja po 75. letu starosti. Seveda pa je za preprečevanje njihovega nastanka silno pomembna čim daljša opravilna sposobnost posameznika in neodvisnost od drugih. Žal staranje ne poteka vedno naravno; pogosto ga spremljajo bolezenski procesi. Naš namen je, da preprečujemo njihov nastanek že v srednjem življenjskem obdobju tako, da kakovostno živimo: jemo zdravo hrano, opustimo slabe navade, smo psihofizično dejavni, pazimo na razpoloženje, se večno učimo ter s tem krepimo telo in dušo.

Gospa Vera Štebe nam je pred začetkom predavanja s svojimi pesmicami – Gospa; Pesem za starko; Relativnost časa – predstavila lepe, manj lepe, pa tudi temne strani starosti.

Povzeto iz njene pesmi:

Zato starost, pozdravimo te, imamo te radi, vemo, da boš dobra z nami in da bomo tam globoko v duši za vedno ostali mladi.

Najpomembnejše je, da se starostnik ne počuti osamljenega, da ostane povezan z družinskimi člani in s prijatelji ter je čim dlje dejaven po svojih sposobnostih. Pomembno je tudi, da smo seznanjeni, kdaj, kako in kje iščemo pomoč, da ohranimo neodvisnost v okolju, ki smo ga navajeni, da izboljšamo razumevanje okolja do naših specifičnih potreb, da nam je dostopno

zdravstveno varstvo, v primeru neozdravljive bolezni pa imamo možnost skleniti krog življenja doma ali v domu upokojencev. Še veliko bi se pogovarjale o tej temi, a preteklo je kar nekaj časa, odkar smo pogovor začele. Zanimale smo se tudi za oddelke v domu in si jih nato ogledale.

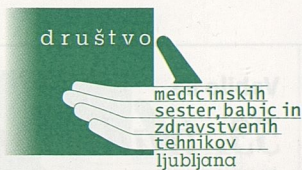
Zadovoljne smo zaključile druženje ob polni mizi okrepčil in prijetnem klepetanju.

Podružnica Kamnik–Litija v Domu Tisje

Ivanka Korinšek

V petek, 13. marca 2009, smo se članice naše podružnice srečale prvič v letošnjem letu. Tokrat so nas gostili v Domu Tisje v Črnem potoku, za kar se lepo zahvaljujem direktorici Vidi Lukač. Medse smo povabile kolegico, patronažno medicinsko sestro Jano Prezelj iz Kamnika. Njeno predavanje je imelo naslov »Lepota življenja«.

Foto: Leonida Ruzpotnik

Jana Prezelj med nami

Uvodoma so nas prijetno presenetile pevke ženskega pevskega zbora zaposlenih v Domu Tisje »Dotik« pod vodstvom Selme Gradišek. Ko naj bi se naše srečanje začelo, so ugasnile vse luči, v jedilnico pa so vstopale pevke s svečkami v rokah, prepevajoč čudovito meditativno skladbo.

Po nastopu ženskega pevskega zbora je spregovorila Jana. Govorila je o življenju, o ženskah, o moških, o medicinskih sestrar, skratka, žlahtno preprosto je, kot je sama rekla, govorila o stvareh, ki smo jih včasih vedeli, pa smo jih v naglici civilizacije pozabili.

Po Janinem nastopu je sledilo druženje ob obilno obloženih mizah. Za hrano so poskrbeli zaposleni v Domu Tisje.

Kljub datumu, ki ni napovedoval sreče (petek 13.), je bilo naše srečanje izredno lepo in Janine besede so nam napolnile srca. Veliko kolegic je izrazilo željo, da tudi v prihodnje povabimo podobne predavatelje, ki bodo poskrbeli, da v teh kriznih in delovno zelo obremenjenih časih prinesejo nekaj nujno potrebne pozitivne energije oziroma nam jo pomagajo odkriti v sebi.

Da je naš večer tako prijetno potekal, je zasluga tudi vseh zaposlenih v Domu Tisje, saj so vsi sodelovali pri pripravah in izvedbi. Vam povem, da kuharice v Domu Tisje pripravljajo okusnejšo hrano kot v marsikaterem hotelu s petimi zvezdicami! Najlepša hvala vsem.

Vabilo na

53. tradicionalni pohod Pot ob žici

V počastitev dneva osvoboditve Ljubljane se bomo članice in člani Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, družinski člani, sorodniki in prijatelji že tradicionalno odpravili na pohod ob nekdanji žici, ki je med drugo svetovno vojno obdajala Ljubljano.

Na pohod vabimo tudi prebivalce širše Ljubljanske regije, da skupaj **prehodimo del 35-kilometerske poti prijateljstva in spominov.**

9. maja 2009 se bomo zbirali ob stojnici DMSBZT pri Koseškem bajerju, od 8. ure dalje. Do 9. ure, ko bomo začeli skupinski pohod, bomo brezplačno merili krvni pritisk in srčni utrip.

Vsi udeleženci prejmete majico društva.

Ob 9. uri se bomo skupaj odpravili na šest kilometrov dolg pohod do Prešernovega trga.

Na pohodu bomo tudi z enotnimi majicami počastili 12. maj, mednarodni dan medicinskih sester.

Organizacijski odbor: Miha Stražar, Jerica Zrimšek, Jadranka Cerkenik, Ljubica Šavnik in Boris Sima.

Naslednji dan, **10. 5. 2009**, vabimo člane DMSBZT Ljubljana in tudi nečlane **na Blegoš**, na tradicionalni pohod ob Dnevu zmage. **Pričakali vas bomo na vrhu s pripravljeno stojnico DMSBZT Ljubljana**, kjer bomo izvajali meritve krvnega sladkorja ter merili krvni pritisk in srčni utrip v mirovanju. Na vrhu Blegoša bomo merili srčni utrip med gibanjem, takoj po prihodu na vrh.

Pri pohodu že tretje leto zapored sodelujemo s Planinskim društvom Gorenja vas.

Organizacijski odbor: Vesna Jarc, Tone Jarc, Nada Sirnik, Janja Slemenjak, Boris Sima in Đurđa Sima.

Za gibalno športno vadbo
Đurđa Sima

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana –
Sekcija upokojenih medicinskih sester
V A B I na

strokovno srečanje in druženje

v torek, 19. 5. 2009 v Termah in Bolnišnici Topolšica s prihodom okoli 10. ure.

Odhod avtobusa je ob 7. uri s parkirišča pod halo Tivoli v Ljubljani. Pot nas bo peljala do Trojan, kjer bomo imeli odmor (kava, čaj, krof), nato pa bomo nadaljevali z vožnjo. V Topolšici si bomo ogledali Terme, po možnosti tudi Bolnišnico Topolšica, kjer bomo imeli kratko predavanje. Po predavanju je predvideno 3-urno kopanje z vodenom vadbo. Po ogledu in vodenem kopanju se bomo z avtobusom odpeljali na »domači turizem«, kjer nas bo čakalo pozno kosilo.

Prispevek za izlet je 15 evrov; znesek boste poravnali na avtobusu.

Prijave sprejema gospa Olga Koblar na tel. 031 495 456 samo v ponedeljek 11. 5. 2009 med 16. in 18. uro. Število udeležencev za izlet je omejeno do zasedbe mest v avtobusu.

Vljudno vabljeni!

Predsednica
Sekcije upokojenih medicinskih sester:
Marija Olga Koblar

Predsednica DMSBZT Ljubljana:
Đurđa Sima, dipl. m. s.

Pohod DMSBZT LJUBLJANA na sv. Ano nad Ribnico na Dolenjskem

Spoštovani člani Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, za Vas organiziramo pohod do Male gore nad Ribnico, kjer pod njenim grebenom stoji cerkev sv. Ane, na višini 920 m.

Na pohod bomo odšli 18. 4. 2009 z avtobusom ob 7. uri zjutraj izpred Hale Tivoli. Pohodniki, ki se želijo pridružiti na železniški postaji Ljubljana, nas počakajo pod uro ob 7:15. Sledila bo vožnja proti Ribnici.

Za pohod potrebujete primerno pohodno obutev in oblačila, priporočamo pohodne palice, dovolj tekočine in lahek prigrizek. Pot bo potekala krožno po gozdnem območju, ki se z višino spreminja, in bo trajala približno 2 do 3 ure ne preveč zahtevne hoje. Ob lepem vremenu in čistem nebu nam bo ponujen pogled s sten sv. Ane vse do Kamniških Alp.

Po prijetni utrujenosti od zmerne hoje si bomo ogledali ribniški grad in/ali farno cerkev sv. Štefana.

V primeru slabega vremena bo pohod prestavljen. Organizator si pridružuje pravico do spremembe poti, zato Vas vljudno prosimo, da ob prijavi pustite številko svojega telefona.

Pri organizaciji pohodov smo poskrbeli za nezgodno zavarovanje udeležencev.

Prijave sprejema gospa Irma Kiprijanovič na e-naslov: irma.kiprijanovic@gmail.com ali na telefon 041 754 695 do 15. 4. 2009. Prispevek v višini 12 evrov za člane in 16 evrov za nečlane plačate na avtobusu. V ceno sta vključena prevoz in topel obrok v času kosila.

Za vse morebitne informacije sem dosegljiva na telefonu 040 232 662 in e-naslovu: jerica.zrimsek@kclj.si.

Za športno gibalno vadbo pri DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Pohodništvo:
Jerica Zrimšek

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA
v sodelovanju
s Kulturno-umetniškim društvom Kliničnega centra in
Medicinske fakultete dr.Lojz Kraigher
vas
ob Mednarodnem dnevu medicinskih sester - 12. maju vabi na

odprtje likovne razstave s krajšo kulturno prireditvijo

v torek, 5. maja ob 16.30

v osrednji avli Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana

Svoja dela bodo razstavljali člani likovne dejavnosti DMSBZT Ljubljana

Prireditev bo vodila Nerina Gončin

PRISRČNO VABLJENI

za likovno dejavnost
Margerita Ilić-Kačar

podpredsednica društva za
področje interesnih dejavnosti
Zdenka Dovč

Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima

Društvo medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Ljubljana
Poljanska 14
1000 Ljubljana

Österreich Institut d.o.o. Ljubljana
Trg francoske revolucije 6, SI-1000 Ljubljana
T: 01/ 426 99 70
E-Mail: ljubljana@oei.org
Splet: www.oei.si

vam nudita

Tečaje nemščine za delavce v zdravstveni negi v Ljubljani

Nemščina za zaposlene v zdravstveni negi – strokovni jezik

nivo znanja A2 – B1

Učni materiali specializirani za vsakdanjik v zdravstveni negi

Tečaj obsega skupaj **3 module**, ki jih lahko obiskujete **v poljubnem vrstnem redu**.

Cena 1 modula: 175 € / možno plačilo v 3 obrokih

Začetek tečaja - 1. modula: 5. 5. 2009

Prijave do: 22. 04. 2009

Zagotovite si svoj prostor na tečaju!

DMSBZT Ljubljana članom društva subvencionira tečaj!

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana za svoje člane prispeva
68 € za tri module.

- Visoko kvalificirani učitelji za poučevanje nemščine

- Pouk je moderen in praktično naravnan, prirojen za zaposlene v zdravstveni negi

- Potrdilo o obiskovanju oz. potrdilo o opravljenem tečaju nemškega jezika

Posebna ugodnost: Pri plačilu na obroke je cena enaka kot pri enkratnem plačilu!

Prijave sprejema g. Bojan Veberič na e-naslov: ljubljana@oei.org

ali tel. 01 / 426 99 70 od 10.00 do 17.30 ure.

Đurđa Sima,
predsednica DMSBZT Ljubljana

mag. Christine Okresek,
vodja Österreich Institut-a

Gibalno športno dopoldne v Idriji

Andreja Gruden

Tudi letos je DMSBZT Ljubljana v Idriji pripravilo gibalno športno dopoldne.

V soboto, 7. marca 2009, nas je pozdravilo sončno, vendar mrzlo jutro. Devet članov se nas je zbralo v Psihiatrični bolnišnici Idrija, ki nam je odstopila predavalnico. Po osvežitvi z jutranjo kavo je voditeljica, predsednica Đurđa Sima, začela s predstavitvijo dejavnosti za leto 2009. Prisotne je seznaniła z delovanjem društva, predstavila zgibanko in odgovorila na zastavljena vprašanja.

Gospod Boris Sima nas je v nadaljevanju seznanił z nasveti za pravilno prehrano in gibanje ter predstavil merilnike srčnega utripa. Vsak udeleženec si je izmeril srčni utrip v mirovanju.

Ura je kar prehitro tekla in že se je bilo treba odpraviti na pot. Vojskarska planota se nahaja na robu prostranega Trnovskega gozda, njeno središče pa je Vojsko, ki velja za najvišje ležečo vas na Primorskem. Leži na nadmorski višini 1077 m, do nje pa smo se pripeljali po strmi cesti. V središču vasi smo parkirali avtomobile in se pripravili za naš pohod. Boris Sima nam je predstavil nordijsko hojo. Opremljeni z palicami za nordijsko hojo ter merilniki srčnega utripa smo se odpravili proti Hudourniku. Skalnat vrh Hudournika leži na skrajnem severnem delu Vojskarske planote in je čudovita razgledna točka.

Pot nas je vodila po obronkih planote, mimo posameznih kmetij in partizanskega grobišča na Vojšci. Vseskozi nas je spremljalo sonce, ki nas je kljub snegu in zimskim temperaturam prijetno gredo. Po uri in pol intenzivne hoje smo se bližali našemu cilju. Razgled, ki nas je spremljal, je bil prečudovit. Občudovali smo zasnežene gore Julijskih Alp in se prepustili fotografiranju. Zaradi obilice snega smo se odločili, da naš pohod pred ciljem pri kmetiji Žgavec zaključimo ter se odpravimo nazaj na izhodišče. V okrepčevalnici "pri Grošlu" nas je čakalo kosilo, ki je bilo sestavljeno iz domačih jedi naših krajev – to so žlikrofi. Manjkala nista niti domača ocirkovca in kruh.

Ob prijetnem druženju so ure kar hitro minile in že se je bilo treba vrniti v dolino.

Vidno zadovoljni z obljubami, da se znova srečamo, smo zaključili dan. Zahvaljujemo se DMSBZT Ljubljana, ki organizira aktivnosti na idrijskem območju ter s tem približa dejavnosti društva tudi bolj oddaljenim članom.

VABILO

*Pomlad je prišla v deželo.
Prebudila je prelepo pomladno cvetje in pesmi,
polne ljubezni in lepih želja.*

VOKALNA SKUPINA CVET

je bila pred šestnajstimi leti ustanovljena pri Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje. Vsako leto pripravimo pomladni koncert. Pod vodstvom Alenke Firšt smo za vas izbrale ljudske, umetne in sakralne pesmi iz zborovske zakladnice domačih in tujih avtorjev.

Na koncert vabimo v petek, 17. 4. 2009 ob 19.30 uri, v Narodnem domu Celje.

Morda smo za vas predaleč! Koncert ali krajši nastop lahko izvedemo tudi v vašem kraju za različne priložnosti.

Razširiti želimo sestav skupine in vključiti nove pevke. Vabimo kolegice, ki želijo razvijati naravni talent, kakovostno prebiti nekaj prostega časa in oplemenititi svoj poklic s kulturno dejavnostjo, da se nam pridružijo.

www.skupina-cvet.si

Odprite našo internetno stran, našli boste še več informacij, ki so vam na voljo tudi na skupina.cvet@gmail.com
041 983 127

Sekcija medicinskih sester in babic

ob letošnjem 5. maju – mednarodnem dnevu babic z motom
»Svet potrebuje babice – zdaj bolj kot kadarkoli«

vabi na

TRADICIONALNI POHOD NA ŠMARNO GORO

KDAJ se dobimo na vrhu? 5. maja 2009 od 14. ure naprej.

KJE bomo šli? Manj zahtevna in najbolj položna je pot čez Peske s parkiriščem v Spodnjih Pirničah. Nekoliko zahtevnejša je pot »čez korenine«; pod njo je veliko brezplačno parkirišče iz smeri Tacen, do katerega pripeljeta številki mestnega avtobusa 8 in 16. Katero koli pot boste izbrali, ne pozabite na primerno obutev, udobna oblačila in platenko vode.

ZAKAJ bomo šli? Da obeležimo naš praznik, malo pokramljamo, obenem pa naredimo nekaj dobrega zase.

Babice in babičarji iz vse Slovenije, pridružite se nam!

Lepega vremena in čudovitega razgleda z vrha vam ne moremo obljubiti, za okrepčilo, kavico in dobro voljo pa bo poskrbljeno.

Prijave so možne do 3. 5. 2009 na tel: 522 6083 (Anita Prelec, anita.prelec@kclj.si)
ali 522 6048 (Gordana Njenjić, gordana.njenjic@kclj.si).

Anita Prelec

Predsednica Sekcije medicinskih sester in babic Slovenije

Ajurveda, indijska tradicionalna medicina

Biljana Dušić

Indijska tradicionalna medicina, ajurveda, je najstarejši danes poznan medicinski sistem. Vprašanje, ki se pogosto porodi v mislih sodobnega človeka, je – kaj lahko tako star medicinski sistem ponudi človeku danes, ko se vsakdanje življenje toliko razlikuje od življenja takrat?

Življenje današnjega človeka na Zahodu je, gledano navzven, zares popolnoma drugačno – hitrost življenja, način prehranjevanja, obkroženost z vsemi stroji, ki so del našega vsakdana, odnos do sebe in okolja, pogoste spremembe zunanjih življenjskih okoliščin ... Kljub vsemu temu pa so osnovne zakonitosti življenja v nas in okoli nas ostale nespremenjene. Fiziološka realnost človeka je ostala enaka, inteligenca telesa še vedno sledi istim zakonitostim. Psihološko se je človek v teh tisočletjih spremenil, toda vpliv njegove psihe na telo in telesa na psiho še vedno deluje in ravno tako sledi enakim zakonitostim.

Kot vsi tradicionalni medicinski sistemi tudi ajurveda obravnava človeka kot nedeljiv preplet uma in telesa, ki hipno in nezmotljivo delujeta drug na drugega. Vse, kar človek pomisli, občuti ali doživi, takoj vpliva na biokemične procese v naših celicah, in obratno – vse, s čimer se spopadajo celice našega telesa, takoj vpliva na naš um. Po vseh teh tisočletjih je v osmdesetih letih 20. stoletja tudi naša zahodna biologija prišla do tega spoznanja. Naštevata bi lahko še in še znanstvenih dognanj s področja fizike, nevrofiziologije, biologije, psihologije in genetike, ki v jeziku zahodne znanosti pričajo o enakem vpogledu v resničnost našega telesa in uma in njunem tesnem sodelovanju. Ne glede na to, da takšna odkritja potrebujejo desetletja in več, da se spustijo v zavest slehernega posameznika in vsakdanjo prakso medicinskih praktikov, pripovedujejo svojo zgodbo in nam sama po sebi odgovarjajo na vprašanje o tem, koliko so tisočletja stare resnice in ugotovitve pravzaprav samo v različnem jeziku izražene večne resnice o življenju – biološkem in kozmološkem.

Eden od problemov, ki stoji na poti razumevanja ajurvede kot zelo starega medicinskega sistema s strani današnjega človeka, je razlika v jeziku. Kljub temu da je staroindijščina, v kateri so napisana ajurvedska tradicionalna besedila, eden od izvirnih indoevropskih jezikov, je njena jezikoslovna logika drugačna. Da bi razumeli, kaj je mišljeno pod določeno besedo, je potrebno premostiti ta prepad in dojeti, da zelo konkretne besede, kot so imena petih velikih elementov – na primer etra, zraka, ognja, vode in zemlje – ne ponazarjajo konkretnih pojavov teh elementov, ampak arhetipske principe, ki jih pojavi zraka, ognja ... itd. le ponazarjajo v zunanji realnosti. Jeziki na Zahodu so se razvili bolj v smer opisovanja zunanje realnosti in se nam zato zmotno dozdeva, da je um ljudi v času nastanka ajurvede moral biti precej primitiven, da si je lahko predstavljal, kako v našem telesu gori ogenj ali piha 'veter', na primer.

Ajurveda kot celovit medicinski sistem ima sebi lasten pogled na tkiva telesa in njihovo soodvisnost, na patogenezo bolezni, na anatomijo, na primer, ki jo obravnava kot najprej subtilno zgradbo uma, združenega s finosnovnimi strukturami, in šele nato kot očitno grobosovno zgradbo telesa ... Ravno tako ima svoje veje, kot so interna medicina, ginekologija in porodničarstvo, kirurgija, psihiatrija, farmakologija itd.

Ena od popularno najbolj znanih posebnosti ajurvede je njen vpogled v to, da ima vsak od nas v trenutku spočetja določeno psihosomatsko konstitucijo – preplet treh kreativnih sil, v ajurvedi poimenovanih vata, pitta in kapha –, ki terja določen način prehranjevanja in življenjski slog, da bi se ohranjala v ravnovesju oz. stanju zdravja. Ta osnovna konstitucija je lahko bolj grobe ali

fine kvalitete, na njo so 'nacepljeni' še mnogoteri drugi dejavniki, od katerih je odvisno zdravje posameznika, toda vsaka posamezna kombinacija treh osnovnih kreativnih fluidov deluje po določenih zakonitostih in nam ponuja izhodišče za diagnostični in terapevtski prejem pri konkretnem pacientu. Ravno tukaj bi ajurveda lahko bila v pomoč pri delu medicinskih sester – predvsem s svojo individualizirano obravnavo določenih konstitucionalnih tipov ljudi, ki različno, toda vseeno po določenih zakonitostih čustvujejo, dojemajo življenje ... Pri okrevanju ali pripravi za zdravljenje ljudje, ki pripadajo različnim tipom, zahtevajo drugačen psihološki pristop, drugačno prehrano, nego; različno prenašajo določena zdravila, različno prenašajo strese, različno se odzivajo na težko plat življenja, različno komunicirajo, zahtevajo manj ali več časa, da se odločijo, potrebujejo različne vrste podpore ... Poleg tega ta osnovni vpogled ajurvede (tudi brez vseh drugih znanj, ki jih vsebuje indijski medicinski sistem kot celota) v različne konstitucionalne tipe ljudi pomaga tako medicinskim sestram kot zdravnikom, da razumejo sami sebe in svojo naravo, s katero vstopajo v komunikacijo s pacienti in se nanjo tudi sami različno odzivajo ... Zavest, ki po ajurvedi stoji v osnovi kreacije in življenja – kakor galaksije tako tudi človeškega bitja ali bolezni, predstavlja osnovno silo, ki ima še kako opraviti z zdravjem in boleznijo.

Ajurveda ima več diagnostičnih in ravno tako veliko terapevtskih pristopov – nekateri od teh, kot so pulzna diagnostika, pregled telesa in telesnih odprtih, uporaba zeliščnih in mineralnih pripravkov ... so bližji razumevanju zahodnega človeka kot drugi, malo bolj 'eksotični'. Joga, na primer, se je v naši kulturi že precej 'vsedla' – toda v ajurvedski medicini je v rabi kot pomožni terapevtski pristop (t. i. yoga cikitsa). Ravno tako stimuliranje določenih ('marma') točk na telesu, ki ima podobno kot stimuliranje akupresurnih točk v kitajski tradicionalni medicini zelo konkreten terapevtski vpliv na telo in um, zveni zahodnemu človeku nenavadno ... terapija z barvami ali z zvokom v ajurvedi obstaja že tisočletja, danes pa se oba pristopa uveljavljata na klinikah na Zahodu. Kakorkoli že se na Zahodu odzivamo na njih, so vsi pristopi, ki jih indijski tradicionalni medicinski sistem potrebuje, delotvorni pod določenimi pogoji in v rokah izkušenega zdravnika.

Naj to kratko predstavitev ajurvede sklenem z željo, da se v današnjem času, ko sta Zahod in Vzhod informacijsko bližje kot kadarkoli prej, med posamezniki odprtega uma stkejo povezave, ki lahko znanje o življenju in človeku, bolezni in zdravju poglobljajo skozi preplet različnih medicinskih sistemov. V prid bolnikov. Na koncu koncev, ko s pomočjo nezadržnega razcveta sodobne znanosti počasi odstiramo zaveso našega neznanja in predsodkov, skorajda brez izjeme ugotavljamo, da tako sodobna znanost kot tradicionalni znanstveni sistemi vidijo enako sliko življenjske realnosti, le da jo opisujejo v različnih jezikih, ki so lastni posamezni kulturi, globini vpogleda in času, v katerem so nastali.

Zdravniki brez meja (MSF) Avstrija in Sekcija za tropsko medicino v Ljubljani (STPM)

Tadej Beguš

Ura je 16.30. Erik, Saša in moja malenkost se vozimo iz Ljubljane proti avstrijskemu Gradcu. Odločili smo se, da se udeležimo predstavitvenega večera organizacije Zdravniki brez meja (MSF), ki ima podružnice v devetnajstih državah po svetu in jo verjetno večina od vas tudi pozna. V Sloveniji njene izpostave ni, je pa za rekrutiranje in vodenje Slovencev v njej zadolžena avstrijska MSF.

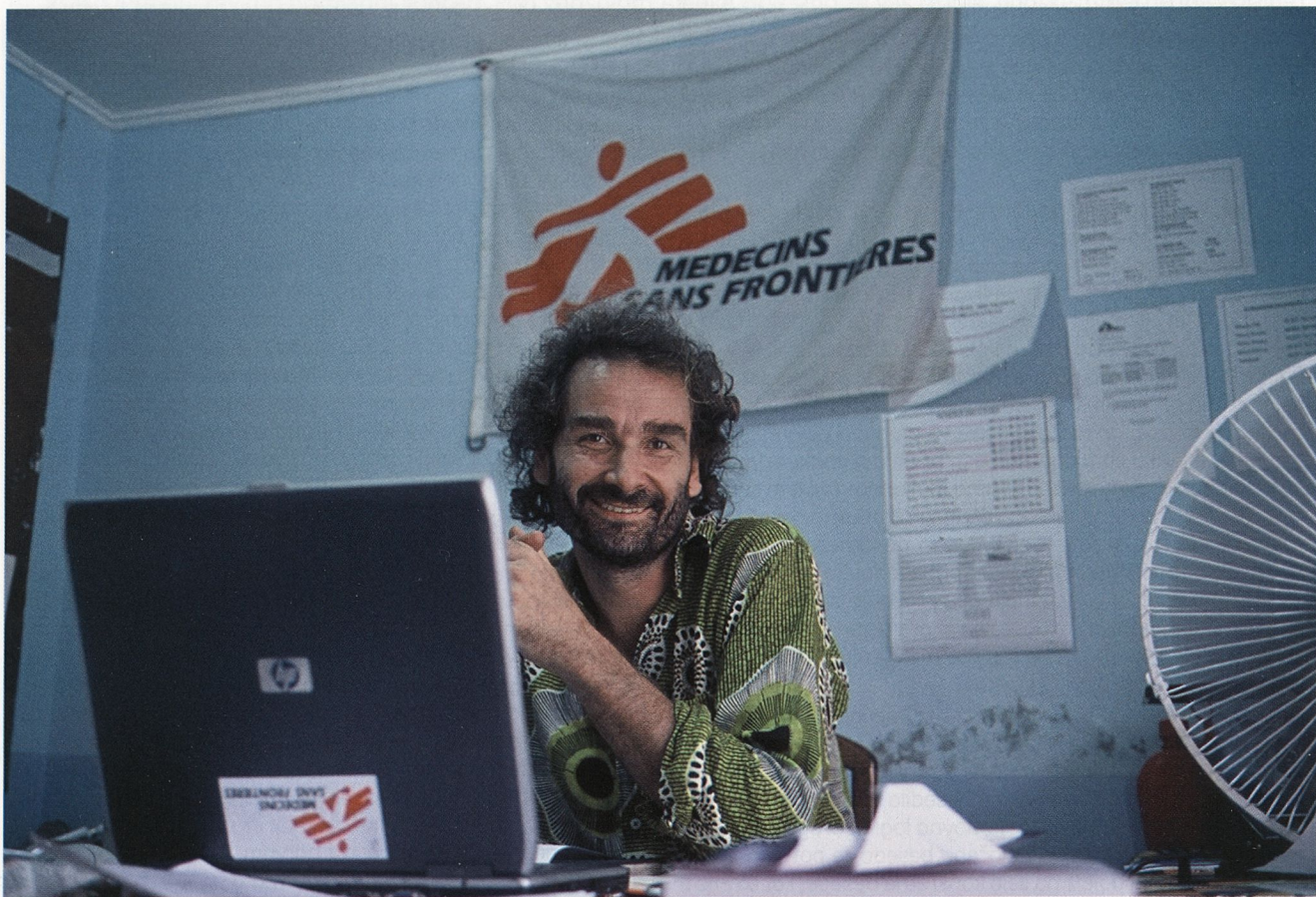

Foto: Tadej Beguš

Kongo Brazaville

Ker je veliko podatkov moč najti že na internetu, smo si neka-ko predstavljali, kaj nas čaka tisti večer. Naša vprašanja so merila na bolj točne odgovore glede rekrutiranja, izpolnjevanja kriterijev, časa trajanja misij in različnih koncev sveta, kamor te lahko pošljejo. Seveda je tudi pomembno, koliko prej se je treba prijaviti in koliko časa moraš počakati na misijo. Zakaj tako daleč po informacije, ki jih lahko prebereš na internetu? Pred dobrim mesecem dni sem se med dopustovanjem oglasil v Londonu pri angleški MSF, vendar nisem uspel priti do nobenih konkretnih informacij. Pet let prej sem se po končani misiji Gana 2004 Sekcije za Tropsko medicino v Ljubljani (STPM) znašel v Čadu, ker sem želel prečkati mejo s Sudanom, a mi oblasti niso dovolile vstopa zaradi vojne v Darfurju. Zato sem se obrnil na organizacije MSF po Evropi s prošnjo, da bi me vzeli na misijo, saj sem praktično že na bojišču samem. Vendar so me gladko zavrnili! Resnično presenečen nisem mogel verjeti, da je bil prvi razlog zavrnitve premalo delovnih izkušenj, potem pa so mi dejali, da bi se moral zgledati pri avstrijski MSF za intervju na Dunaju, medtem ko sem jaz čakal pred vrati bojišča. Tako sem že

takrat spoznal, da se organizacija strogo drži svojih načel in pravil, od katerih ne odstopa. Sprejme samo ustrezno usposobljeno osebje z vsaj dveletnimi delovnimi izkušnjami. In nikogar ne spustijo zraven brez obveznega treninga, saj so za svoja dejanja in delo odgovorni.

Ravno ko je gospodična predstavljala zadnji list svojega predavanja, smo se skozi vrata prikazali trije Slovenci. Ker z Erikom ne razumeva nemško, so se morali vsi zbrani sprijazniti s tem, da je medicinska sestra Maria Kantilli nadaljevala predstavitev v angleškem jeziku. Življenjepis, osebne izkušnje, prijavnica, vse to je potrebno, da vas pokličejo na intervju, če že poprej ne ugotovijo kakšnih pomanjkljivosti pri vaši prijavi. Nato vas povabijo na razgovor na Dunaj, ki ga poskušajo izpeljati v materinem jeziku, če je le mogoče. Povprašajo, kaj te zanima, kaj si želiš, kaj znaš in kdaj si pripravljen oditi na misijo. Če se uspešno prebiješ skozi drugi del, te povabijo na Dunaj na izobraževanje, ki je prvih 7 dni skupno za zdravstveno in nezdravstveno osebje, potem pa ima zdravstveno osebje še 2 dni dodatnega izobraževanja. Teh prvih

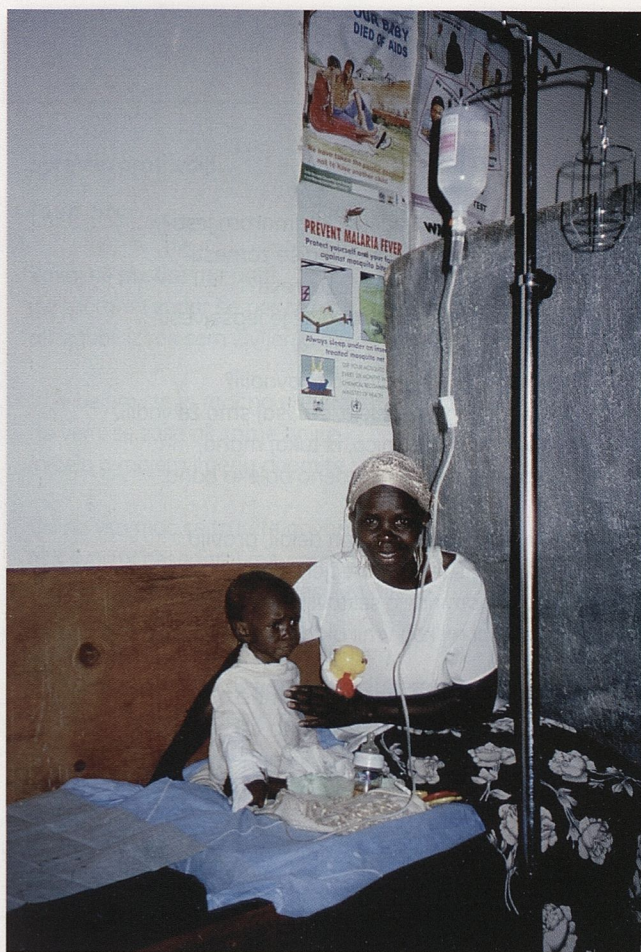

Foto: Erik Mihelj

Kenija

7 dni je namenjenih predvsem varnosti, ekipnemu delu, poznavanju nevarnosti na misiji in strukture organizacije, poučevanju, kaj narediti v izrednih razmerah itd. Vse te dneve si nastanjen na Dunaju na stroške organizacije. Pred misijo se je treba cepiti, po navodilih MSF.

Ko si sprejet in ko najdeš čas za misijo, te pošljejo na različne dele sveta. Avstrijska MSF pošilja svoje osebe na projekte, ki jih izvaja sama oz. z nekaj evropskimi podružnicami, med katerimi sta npr. Nizozemska in Belgija, pa tudi druge. Zelo pomembno je, da ste prilagodljivi, saj se lahko vaše misije vmes spremenijo in vas pošljejo še na kakšno drugo področje poleg prvotno načrtovanega. Tako smo se tudi mi preselili iz prvotnega prostora v

centru mesta na Medicinsko fakulteto v Gradcu, kjer je sledilo dvourni predavanje zdravnika, ki je preživel leto dni v Sudanu. Z Erikom sva že bila udeleženca podobnih odprav, ki so organizirane prek Sekcije za tropsko medicino s sedežem na Medicinski fakulteti v Ljubljani. (Za več informacij glej <http://www2.mf.uni-lj.si/~tropska/predstavitev.html>) Če jo predstavim samo v nekaj besedah, je to Sekcija, ki jo je ustanovil prof. Pikelj. Vsak ponedeljek ob 18. uri v predavalnici na Infekcijski kliniki združuje študente in tudi tiste po zaključenem študiju medicine in Visoke šole za zdravstvo ob predavanjih iz tropske medicine, ki služijo kot predpriprava za kasnejše odprave v tropske kraje. Razlika je, da si morajo v Sekciji za tropsko medicino udeleženci priskrbeti ves material za delo sami ter so tudi sami na zvezi z ljudmi iz destinacije, kamor odhajajo. Vedno bolj pa se pri svojem delu držijo smernic, ki jih v svojih publikacijah predpisuje MSF.

Predavanje Dr. Alija o preživetju in njegovem delu ter dogodivščinah v vasi Pieri v Sudanu je bilo zelo podobno predavanjem naših STPM odprav. Najprej je bilo treba organizirati ambulantno, ker je bilo pred tem vse opustošeno, napeljati vodo, poskrbeti za sanitarije (prosim, ne predstavljajte si nobenega razkošja) in za pregledno mizo, ki je služila tudi za porode in manjše operativne posege. Pregledal je približno 200 pacientov dnevno. MSF ponavadi pošlje skupino ljudi različnih profilov, ki skupaj poleg kurativne izvajajo tudi preventivo. Učijo ljudi o higieni in prehrani, o nevarnostih nalezljivih infekcijskih in spolnih boleznih. Na tej misiji so morali dvakrat tudi zapustiti bazo, ker so jih napadle milice. Tudi MSF zelo poudarja pomen varnosti svojih delavcev. Če vodja kampa oziroma misije meni, da je za njegove sodelavce okolje prenevarno, potem zapustijo to območje. Za primerjavo moram povedati, da tudi vodjem Sekcije za tropsko medicino ni vseeno za člane odprav, zato temeljito premislijo o vsaki posebej, preden dobi zeleno luč za odhod; tudi v času delovanja jih skrbno spremljajo.

Na poti domov, že krepko v jutro, sva se z Erikom strinjala, da je delo MSF zelo kakovostno in zanimivo predvsem zato, ker ima tako veliko mrežo ljudi, ki se v tem sistemu zelo dobro znajdejo, pa tudi ogromno ljudi, ki jih podpirajo moralno, materialno in finančno. Zanimivo bi se jim bilo pridružiti na kateri izmed misij, vendar je treba vedeti, da je minimalen čas za prvo misijo 6 mesecev za večino zdravstvenih in nezdravstvenih profilov; izstopajo predvsem kirurgi in inštrumentarji oz. inštrumentarke, ki lahko odidejo na misijo za 4 do 6 tednov.

Na koncu bi rad posebej pohvalil Sekcijo za tropsko medicino v Ljubljani, saj smo se po vsem slišanim in videnem strinjali, da je njeno delo na zelo visoki ravni. Ob tej priložnosti bi želel povabiti vse zainteresirane, da se jim pridružijo na odpravah in jih še naprej podpirate pri njihovem delu.

Tropski pozdrav iz toplo ogrevanega Erikovega avtomobila.

Seminar »Ajurveda in joga«

od 18. do 26. julija 2009 na Smolniku na Pohorju

Vsebina: uvod v ajurvedo in uporaba telesnih in dihalnih jogijskih vaj pri zdravljenju bolezni

- a) mišično kostnega sistema,
- b) respiratornega sistema,
- c) reproduktivnega sistema (določene ginekološke bolezni in bolezni prostate),
- d) določenih bolezni prebavnega sistema.

Seminar vodi Biljana Dušić, dr. med.

Namestitev v planinskem domu Smolnik na Pohorju, poln penzion. Hrana bo veganska in zelo okusna – posebej za nas bo kuhala ga. Irena Cijan.

Vse informacije in kontakt glede prijav na www.aditi.si/aktualno

Nagradni natečaj za najpesem po izboru bralk in bralcev

V uredniškem odboru smo se odločili, da razpišemo nagradni natečaj za najpesem.

Pošljite nam svoje pesmi in nam po elektronski pošti utrip@zbornica-zveza.si sporočite tudi, katera pesem vam najbolj ugaja.

Najboljše tri pesmi po vašem izboru bomo nagradili.

Vaše pesmi in mnenja sprejemamo do avgusta, v septembru pa bomo objavili avtorje, ki bodo prejeli knjižne nagrade.

Uredniški odbor

... Oprosti ...

Martina

... oprosti ...

... da, rada bi Ti rekla oprosti ...

... oprosti, ker nisem hotela sesti, ko si mi ponudil stol ...

... oprosti, ker nisem hotela jesti, ko si mi ponudil pol ...

... oprosti ...

... da, rada bi Ti rekla oprosti ...

... oprosti, ker sem hitela mimo, ko si dvignil roko v pozdrav ...

... oprosti, ker ko si čakal zimo, sem oblekla dvojni rokav ...

... oprosti ...

... da, rada bi Ti rekla oprosti ...

... oprosti, ker nisem videla, ko si kazal bolečino ...

... oprosti, ker nisem slišala, ko si tožil praznino ...

... oprosti ...

... da, rada bi Ti rekla oprosti ...

... oprosti, ker nisem razumela, ko si rekel: nasvidenje, grem ...

... oprosti, ker je sveča že dogorela, Ti, ki počivaš v njem ...

Kdo, kaj – demenca?

Jana Starc

Zakaj je vse tako vodeno, kar moram jesti?

Je to že za pojest ali je treba še zamesti?

A v žepu pa ne smem možu nesti?

In spet mi pravijo, da treba se je lepše vestil!

Zdaj pa naj bi na vso moč telovadili?

Spodbujajo nas in štejejo, češ, saj smo že vadili.

Prvič vidim to zdravnico, ki tukaj maha,

a moja soseda se z ukradeno obleko baha.

Pojedli smo, zdaj bomo pa delali, pravijo,

joj, kako me s tem leporečjem davijo.

Že v roke nam rinejo sestavljanke, kocke in pobarvanke.

Kaj pa ko bi mi kdo vrnil ukradene najlonke?

Ej, želim si, da bi z mamo šla k maši.

Tu pa vsi nekaj govorijo, da smo vsi naši,

zdaj že dolgo iščem in naše kuhinje ni,

sestra pravi, naj bom tiho, da soseda že spi.

Cel dan pa močno pogrešam svojo staro mamo,
bom ji drva prinesla, mogoče se čuti bolano.

Je tudi že v letih in ne vidi več dobro,
pa moža ni doma, je šel na godbo.

Ta sestra, lepa, mlada, pa z menoj pogovarja se rada,
lase ima zvezane v čop, kot da bo kakšna parada.

Saj ne vem, zakaj se trudi in klepeče,
najbrž hoče, da jaz kar skačem od sreče.

Pa kdaj sem se rodila in kdaj sem shodila,
ne vem, vem pa, da mi je sestra zobno protezo polomila.
Da vam o očalih sploh ne govorim,
ker takoj v roke makarone za prebirat dobim.

Potem pa družno vsi na dvorišče,
saj se počutim, kot da bila bi majhno pišče.
Kje so vrata, kje potka je, kje cesta,
pa saj na koncu bom zmešana kot presta.

Zvečer me sestra poboža in ugasne luč,
jaz pa vstanem in kresnem sosedo po buč'.
Na, saj to ni bil tako zahteven element,
ljudi pa se takoj je zbralo za cel parlament.

Ja, kar takoj zjutraj bo treba k zdravnici
in priti zadevi do dna in k resnici.
Tableta, gospa, bo zdaj roza namesto bela.
Jaz pa si mislim, figo freško jih bom jela.

Joj, saj tu je čisto narobe svet,
da le kmalu doma bi bila spet,
jaz ne morem več tako živet,
ne morem jaz v njihovega, oni pa nočejo v moj svet.

Sprejem proti volji

Jana Starc

Zakaj ne pustite me oditi,
jaz moram vendar še nekam priti,
ali izgubil iz rok sem življenja niti?

Vi, v belem ste in močno me držite,
ne vem, se zase ali zame bojite,
in celo o mojem imenu dvomite.

Vsi na vso moč se trudite govoriti,
in s svojimi besedami me pomiriti,
meni pa ni več v svojem telesu za biti.

Zdaj pravite, da zdravila potrebujem,
vem, da po tej injekciji vedno obmirujem,
in tako v mirnem telesu za dušo žalujem.

Če vi bi kdaj v mojo kožo stopili,
če ta boj s telesom in dušo ob sprejemu bi bili,
ti nepopustljivi prijemi bi vas še od poklica odvrnili.

Le ena

Martina

Le ena je Ona, ki ve,
kaj lahko in kaj se ne sme,
le ena, ki upa s teboj,
ki bije za tvoj se obstoj.

Le ena je Ona, ki zna
obrisati pota solza,
le ena, ki stisne roko
ti vsakič, ko daješ slovo.

Le ena je Ona, ki zmore,
sprejemati tvoje pokore,
le ena, ki vidi v srce,
vsakič, ko to se odpre.

Le ena je Mama, ki ljubi,
kljubuje vsaki pogubi,
le ena in edina, ki zna
ljubiti iz vsega srca.

Zmaga

Martina

Na obrazu bledica,
sled neprespanih noči.
Na rokah žulji,
sled vsakdanjih poti.
V srcu rana,
sled življenjskih nemoči.

Bitka.

Težka je vsakdanja bitka,
tanka je življenjska nitka,
kjer si človek ves razpet
tam med trnje in med cvet.

A postoj, poglej, pomisli
in odženi črne misli,
saj tam daleč na obzorju,
kjer nebo poljub da morju,
dviga se oblakov zastor
in odpira soncu prostor,
da ogreje hladno dušo,
napoji nam čustev sušo,
da zakličeš na ves glas:
»Zmagal sem, zdaj je moj čas!«

12. maj - mednarodni dan medicinskih sester

**Moto: »Delivering Quality, Serving Communities:
Nurses Leading Care Innovations«.**
**»Medicinske sestre zagotavljamo kakovost
in uvajamo novosti«**

Glej z dušo, popotnik, ki greš

Martina

Cveti.

Roža cveti.

Cveti in dehti,
ko metulj se na njej naseli
in pije njen sladni napoj
za svoj življenjski obstoj.

Popotnik pa gre
in se sploh ne ozre.

Cveti.

Polje cveti.

Cveti in valovi,
ko ga veter nežno položi
v zibelko žive narave
za naše bodoče rodove.

Popotnik pa gre
In se sploh ne ozre.

Cveti.

Dežela cveti.

Cveti in krvavi
iz ran vsakdanjih ljudi,
ki bijejo bitko za biti,
ki hočejo še vedno živeti.

Popotnik pa gre
in se sploh ne ozre.

A vendar postoj,
popotnik, ki greš,
ki se sploh ne ozreš,
ker se nočeš ozreti,
ker ne sme te boleti
usoda neznanih ljudi.

Popotnik,
Ti moraš si dušo odpreti.
Ti moraš se vanjo zazreti
in videl boš rože cveteti
in čutil boš veter leteti
in če boš želel si v duši
čisto na dnu pristati,
boš zmogel z lahkoto v srcu
Človek Človeku postati.

Nasmejmo se

Po vsakem letu pilot izpolni obrazec, v katerem mehanikom opiše težave, ki so se pojavile med letom in jih je treba odpraviti. Mehaniki preberejo obrazec in po odpravi problema na spodnji polovici obrazca napišejo, kaj so glede tega postorili. Pilot nato pred naslednjim letom prebere obrazec. Naj še kdo reče, da inženirji nimajo smisla za humor.

To so dejanski izpisi iz obrazcev pri letalski družbi Quantas.

Quantas je edina velika letalska družba, ki še ni imela hujše letalske nesreče.

P*: Leva notranja guma skoraj potrebna menjave.

M*: Leva notranja guma skoraj menjana.

P: Testni polet OK, razen avtomatskega pristajanja – zelo grobo.

M: Avtomatsko pristajanje v tem letalu ni vgrajeno.

P: Nekaj razrahljano v kabini.

M: Nekajategnjeno v kabini.

P: Mrtve muhe na steklu.

M: Naročil žive muhe.

P: Avtopilot nastavljen, da drži višino, se spušča 200m/min.

M: Na tleh ne morem poustvariti problema.

P: Sledi puščanja na desnem glavnem podvozju.

M: Sledi odpravljen.

P: Glasnost DME je neverjetno visoka.

M: Glasnost DME nastavljena na bolj verjetno višino.

P: Zaradi zapor se ročice za plin zatikajo.

M: Za to pa so tam.

P: IFF ne deluje.

M: IFF nikoli ne deluje, ko je nastavljen na OFF.

P: Sumim na razpoko v vetrobranskem steklu.

M: Sumim, da imate prav.

P: Manjka motor št. 3.

M: Po kratkem iskanju našel motor št. 3 na desnem krilu.

P: Letalo se obnaša čudno.

M: Letalo opozorjeno, naj se zravna, leti ravno in se zresni.

P: Radar mrmra.

M: Radar reprogramiran, da ima besedilo.

P: Miš v kabini.

M: Inštalirali mačko.

P: Izpod instrumentne plošče se sliši zvok, kot da bi neki pritlikavec tolkel po nečem s kladivom.

M: Odvzel kladivo pritlikavcu.

* P = pilot

* M = mehanik

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Zgodovinski pregled delovanja in združevanja medicinskih sester v Sloveniji

27. novembra 1927 je bila v Ljubljani ustanovljena prva stanovska organizacija medicinskih sester, ki se je imenovala »Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani«. V letu 1951 se je stanovsko združenje medicinskih sester preimenovalo v Društvo medicinskih sester, ki je v letu 1963 dobilo naziv Zveza društev medicinskih sester Slovenije ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. Člani Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije so se na podlagi 87. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti odločili in 15. 12. 1992 ustanovili Zbornico zdravstvene nege Slovenije. Nalogam, ki so bile do takrat že zapisane v Statutu Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, je z ustanovitvijo Zbornice zdravstvene nege Slovenije bilo dodanih še nekaj nalog, ki so značilne za zbornično organiziranost določene poklicne skupine in so opredelile izvajanje javnih pooblastil. Organizacija se zdaj imenuje Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Namen organizacije

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je edina profesionalna organizacija medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, ki predstavljajo najštevilčnejšo poklicno skupino med zdravstvenimi delavci.

Njen glavni namen je:

- združevati in povezovati medicinske sestre, babice in zdravstvene tehnike iz vse Slovenije;
- zastopati njihove profesionalne, socialne in ekonomske interese;
- razvijati in promovirati sodobno zdravstveno in babiško nego in
- vsem ljudem zagotavljati kakovostno zdravstveno in babiško nego.

Članstvo v organizaciji

Članstvo je prostovoljno – je čast in obveza za vse medicinske sestre, babice in zdravstvene tehnike iz vrst aktivnih delavcev v zdravstveni negi, upokojenih medicinskih sester, dijakov in študentov zdravstvene nege.

Vsak, ki želi postati član, mora izpolniti pristopno izjavo, ki jo lahko dobi na spletni strani www.zbornica-zveza.si ali na sedežu v Ljubljani, na Vidovdanski 9, s katero se včlani tudi v eno izmed 11 regijskih društev, ki so povezana v Zbornico – Zvezo. To so: Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj – Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje in Gorenjska. Z izpolnitvijo pristopne izjave vsak član izrazi voljo po članstvu in načinu plačevanja članarine. Mesečna članarina znaša 0,6 % od bruto osebnega dohodka, letna članarina za upokojence in študente znaša 20,00 eur. Na podlagi pristopne izjave prejme vsak član člansko izkaznico, s katero se lahko izkaže na vseh strokovnih srečanjih in tam, kjer mora dokazati svoje članstvo. Vsak član iz naslova članarine prejme mesečno informativno glasilo Utrip, s katerim organizacija in njeni organi ter delovna telesa predstavljajo svoje aktivnosti in dogodke doma in po svetu.

V organizaciji deluje 30 strokovnih sekcij, ki s svojim delovanjem in izobraževalnimi programi skrbijo za strokovno izpopolnjevanje. Strokovne sekcije so organizirane za naslednja področja: vzgoja in izobraževanje, medicina dela, prometa in športa, ginekologija in porodništvo, psihiatrija, pulmologija, pediatrija, patronažno zdravstveno varstvo, anesteziologija, intenzivna nega in terapija in trans-fuziologija, splošna medicina, oftalmologija, kirurgija, zdraviliška dejavnost in rehabilitacija, onkologija, enterostomalna terapija, endokrinologija, nefrologija, dializa in transplantacija, endoskopija, reševalci v zdravstvu, zobo-zdravstvo, sterilizacija, hematologija, urgentna medicina, interna medicina in infektologija, dermatovenerologija, operacijske medicinske sestre, študentje zdravstvene in babiške nege, socialni zavodi, kardiologija in angiologija, management in nevrologija.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov izdaja tudi strokovno glasilo Obzornik zdravstvene nege, ki objavlja izvirne znanstvene, pregledne in strokovne članke iz prakse zdravstvene in babiške nege in interdisciplinarnih področij. Naročila na revijo: narocnina@zbornica-zveza.si.

Navodila za objavo prispevkov in obvestil v Utripu

Spoštovani avtorji prispevkov, oglaševalci, spoštovani bralke in bralci,

Utrip je informativni bilten Zbornice – Zveze in ga prejema vse članice in člani. Izhaja praviloma enkrat mesečno 10. v mesecu. Zbornica – Zveza želi z Utripom seznanjati člane o delovanju organizacije in njenih organov, o aktualnih strokovnih in družbenih dogajanjih, informirati o strokovnih izpopolnjevanjih, ki jih organizirajo organi in delovna telesa Zbornice – Zveze, strokovna društva in strokovne sekcije, seznanjati z mednarodnimi aktivnostmi s področja zdravstvene in babiške nege in strokovnimi dogajanjem v tujini. V Utripu objavljamo prispevke članov in drugih avtorjev v skladu s programom dela uredniškega odbora.

Prosimo, da prispevke in obvestila, za katere želite, da jih objavimo v Utripu v naslednjem mesecu, pošljete na elektronski naslov uredništva Utrip - a utrip@zbornica-zveza.si ali na zgoščenki (ni disketi) na sedež Zbornice – Zveze, Vidovdanska 9, Ljubljana **najkasneje do 20. v tekočem mesecu**. Prispevki, ki bodo prispeli do 20. v mesecu, bodo objavljeni v naslednjem mesecu, razen če se z avtorjem/ico ne dogovorimo drugače. Dovoljujemo si, da bomo predolge prispevke krajšali. Prispevke bomo lektorirali. Lektorirali ne bomo najav strokovnih izobraževanj in plačanih obvestil, razen če to ne boste izrecno zahtevali. Prispevkov ne honoriramo. Obvezno navedite avtorja prispevka in fotografije. Prispevki naj bodo napisani v programu Word, pisava Ariel (12) in presledek med vrsticami 1,5. Zaželeno je, da prispevki niso daljši kot 5.000 znakov (oziroma 90 vrstic). Ime datoteke naj se začne z imenom rubrike (kamor prispevek sodi) in nadaljuje s skrajšanim naslovom. Prosimo, da pri poimenovanju datotek ne uporabljate šumnikov. Če ste k prispevku priložili digitalno fotografijo ali dve, naj bo prispevek temu primerno krajši.

Digitalne fotografije **naj ne bodo del prispevkov v Wordu**, ampak naj bodo oddane kot samostojne priponke – ne v Wordu. Fotografije morajo biti kakovostne, ker jih sicer ne bomo mogli objaviti. Prosimo, da so fotografije opremljene s podnapisom (vsebuje naj kraj, čas dogodka in imena oseb, če jih ni več kot sedem) in avtorjem.

Praviloma ne objavljamo prispevkov s strokovnih srečanj, ki so ob prejemu prispevka datumsko starejša od 3 mesecev.

Ne bomo objavili prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih.

Zbornica – Zveza ima novo spletno stran in v skladu s sklepom Upravnega odbora v prihodnje Utripu ne bomo več objavljali celotnih programov izobraževanja, ker bodo le-ti na voljo na spletni strani. V Utripu bomo objavljali samo napovedi izobraževanj s ključnimi podatki.

Za plačane objave veljajo druga pravila.

Na izobraževanje se lahko prijavite tudi s prijavnico, ki je na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze.

Za vse trditve v prispevkih so odgovorni avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. Prosimo, napišite nam tudi naslov in telefonsko številko, na katero vas lahko pokličemo, če bomo imeli vprašanja v zvezi z objavo prispevka oziroma oglasa.

Za objavo oglasov velja cenik, ki je na voljo na spletni strani. Za objavo obvestil o izobraževanjih pa je cena ostala nespremenjena (ena stran 400 evrov brez DDV).

Če želite objavo izobraževanja, ki jo boste plačali, napišite, kakšen naj bo obseg oglasa (ena ali dve strani ali manj).

Prosimo za čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Želimo si veliko dobrega in koristnega sodelovanja, bralcem pa zadovoljstva pri prebiranju vsebin.

Uredništvo

Članstvo, članarina, vstop in izstop

Pristopna izjava

Ko prejmemo vašo pristopno izjavo, ki jo lahko dobite na spletni strani www.zbornica-zveza.si ali vam jo na vašo željo pošljemo po pošti, člana/ico vpišemo v register članov in o tem obvestimo regijsko društvo. Na izjavi je rubrika, na kateri se član/ica izreče o načinu plačila članarine – mesečno z odtegljajem od osebnega dohodka pri delodajalcu ali po položnici – mesečno, polletno ali letno. Zbornica – Zveza pošilja položnice za letno plačilo v mesecu juniju.

Če želi član/ica takojšen vpis in izdajo potrdila o članstvu, mora ob vpisu poravnati znesek 12,52 evrov.

Mesečna članarina za redne člane/ice znaša od 10. 12. 2007 - 0,6 % od bruto plače. Letna Članarina za upokojene in študente znaša 20 evrov, za članice na porodniškem dopustu znaša mesečna članarina 3 evre.

Spremembe podatkov v registru članstva

Vljudno Vas prosimo, da redno javljate spremembe delodajalca, statusa (študent, zaposlen, upokojenec), naslova bivanja, izobrazbe in strokovnih ter akademskih naslovov pisno ali po e-pošti – clanarina@zbornica-zveza.si

Izstopna izjava

Za izstop je potrebna pisna izjava in velja z naslednjim mesecem od prejema izjave (izstop ni možen za nazaj). Izjavi je potrebno priložiti člansko izkaznico. Zbornica – Zveza na podlagi pisne izjave o izstopu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

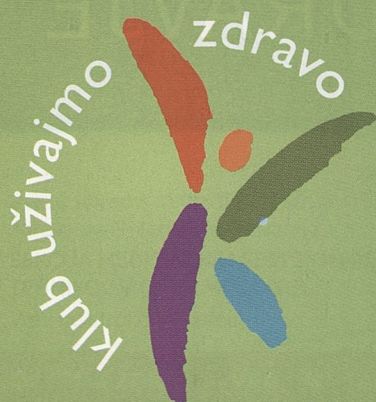
Če je član/ica izstopila in v tekočem letu želi ponovno vstopiti, mora za ponovni vpis v register članov Zbornice – Zveze, za izdajo potrdila in članske izkaznice plačati pavšalno članarino od izstopa dalje.

Če je član/ica prekinila članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, mora za ponovni vpis poravnati pavšalno članarino za preteklih šest mesecev.

Zahvaljujemo se vam za upoštevanje obvestil! V primeru nejasnosti ali želje po pojasnilih nas pokličite – s pogovorom bomo poskusili rešiti probleme v obojestransko korist.

Strokovne službe Zbornice – Zveze

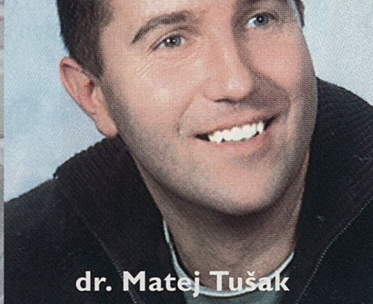
Zdravo življenje z vseh strani.

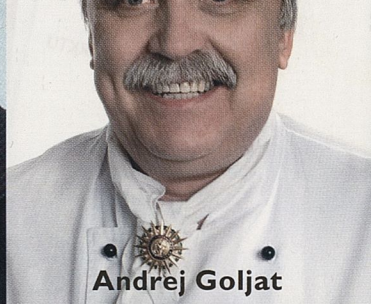
Marko Mrak

prim. Peter Kapš, dr. med.

dr. Matej Tušak

Andrej Goljat

Gibanje

Zdravje

Prosti čas

Dober tek

V klubu Uživajmo zdravo, ki je namenjen imetnikom kartice Mercator Pika, se z zdravjem ukvarjamo z vseh strani, in sicer v štirih sklopih: Gibanje, Zdravje, Prosti čas in Dober tek. Poleg tega na spletni strani vsak mesec predstavljamo novega blogerja, obveščamo o ugodnostih pri nakupih, pripravljamo privlačne nagradne igre, vaše kuharsko znanje pa bogatimo z recepti. Včlanitev v klub je brezplačna, prav tako pa ni potrebno plačevati članarine. Pristopnico v klub Uživajmo zdravo lahko dobite na Mercatorjevih prodajnih mestih ali pa se včlanite v klub na spletnem mestu www.uzivajmozdravo.si. Postanite tudi vi član kluba Uživajmo zdravo in izkoristite številne ugodnosti.

www.uzivajmozdravo.si

Mercator Pika
Zbirajte lepe trenutke

V SKRBI ZA VAŠE ZDRAVJE

Univerzitetna knjižnica Maribor
S
P 2289/17, 2009
121100261,4
COBISS

COBISS

Knjižice V SKRBI ZA VAŠE ZDRAVJE lahko dobite pri vašem izbranem zdravniku ali pa jih poiščete na Krkini spletni strani www.krka.si.

Več informacij o boleznih srca in žilja dobite na www.ezdravje.com.

www.krka.si

Svojo inovativnost in znanje posvečamo zdravju. Zato odločnost, vztrajnost in izkušnje usmerjamo k enemu samemu cilju – razvoju učinkovitih in varnih izdelkov vrhunske kakovosti.